

lykkes inden for de eksisterende regler og rammer, er svaret på det, vi nu har brugt en god times tid på, så ikke, at de, der så ikke er kommet så meget i gang, blot følger de gode eksempler og præcis bruger de regler, som er, nemlig at man får prioriteret sine energiinvesteringer inden for den anlægsramme, som ligger der? Og så er det forslag fra forslagsstillerne, som vi nu har set her, i realiteten fuldstændig overflødig.

Kl. 18:15

Formanden:
Ordføreren.

Kl. 18:15

Per Clausen (EL):

Nu vil det jo være sådan, at de kommuner, som træffer beslutninger om at bruge de midler, der er inden for den anlægsramme, der er dikteret af regeringen, har nogle ting, som det af forskellige grunde er vigtigt eller nødvendigt at investere i, og at de af samme grund ikke får investeret det fornødne i energireovering.

Jeg kan ikke forstå, hvorfor man skal opretholde den begrænsning af kommunerne i den nuværende situation. Det er sådan set det, jeg mangler at forstå, og det er ikke, fordi jeg ikke glæder mig over alt det, der går godt ude i samfundet – det gør jeg – og hvis der skulle være noget af det, der er regeringens skyld, får regeringen også æren for det.

Kl. 18:16

Formanden:

Hr. Erling Bonnesen.

Kl. 18:16

Erling Bonnesen (V):

Nu forholder det sig jo sådan, at man typisk lægger budget en gang om året sådan rent principielt. Og der blev jo lavet aftale om det indeværende års budgetter sidste sommer, og de enkelte kommuner kan så efterfølgende lave deres budgetter. Og der må vi jo så konstatere, at man lige præcis laver sine egne prioriteringer. Nogle kommuner har så valgt at tage energibesparende investeringer med med det samme, nogle har valgt at lægge dem i år to, nogle har allerede foretaget forskellige dele af det.

Så er der sådan set ikke god grund til at sige, at det er godt, at man lokalt, om jeg så må sige, får foretaget de rigtige prioriteringer, og dermed også har valgt det rigtige år til sine energibesparende investeringer? På den måde er det forslag, vi har set her, sådan set overflødig.

Kl. 18:17

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 18:17

Per Clausen (EL):

Nej, jeg tror nok, at jeg må sige, ligesom jeg forsøgte at sige til hr. Per Ørum Jørgensen: Jeg synes i grunden, at det går for langsomt. Jeg synes faktisk, at man burde understøtte, at det kunne komme til at gå noget hurtigere. Og det er sådan set det, det her forslag går ud på, nemlig at sikre, at det kan komme til at gå hurtigere. Det er jo sådan med klimaproblemerne, vil jeg bare sige, at for hvert år, man ikke får løst dem, bliver det endnu sværere; det bliver sværere at løse dem i fremtiden. Derfor er der jo alene af klimamæssige grunde al mulig grund til at sætte gang i det her. Men jeg synes jo ærlig talt, at når man kan konstatere, at den konjunktursituation, man lavede sin politik ud fra, har forandret sig, vil det da også være oplagt at lave om på de signaler, man giver.

Kl. 18:17

Formanden:

Tak til hr. Per Clausen. Der er ikke flere, der har bedt om ordet. Hermed er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Det Energipolitiske Udvalg. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

5) Forespørgsel nr. F 6:

Forespørgsel til undervisningsministeren:

Hvad vil regeringen gøre for at nå bare første skridt med hensyn til, at mindst 85 pct. af alle unge skal have gennemført en ungdomsuddannelse i 2010, når gennemførelsen under regeringen er stagneret og frafaldet øget?

Af Christine Antorini (S), Carsten Hansen (S), Kim Mortensen (S), Nanna Westerby (SF), Pernille Vigsø Bagge (SF), Karsten Hønge (SF), Marianne Jelved (RV), Margrethe Vestager (RV), Johanne Schmidt-Nielsen (EL) og Per Clausen (EL).

(Anmeldelse 24.10.2008).

Formanden:

Jeg gør her opmærksom på, at afstemning om eventuelle forslag til vedtagelse udsættes til torsdag den 20. november 2008.

Den første, der får ordet, er fru Marianne Jelved som ordfører for forespørgerne til begrundelse.

Begrundelse

(Ordfører for forespørgerne)

Marianne Jelved (RV):

Igen er andelen af unge, der gennemfører en ungdomsuddannelse, faldet. Det er stærkt bekymrende. Siden regeringen kom til i 2001, er andelen af unge, der gennemfører en ungdomsuddannelse, faldet år for år. Vi skal helt tilbage til 1993 for at finde et lavere antal unge, der har gennemført en ungdomsuddannelse. Så 7 år med VK-regeringen har ikke bragt os nærmere indfrielsen af regeringens egen målsætning, nemlig at 95 pct. af en ungdomsårgang skal gennemføre en ungdomsuddannelse. Tværtimod går det den gale vej.

I 1990'erne under socialdemokratisk ledede regeringer fremlagde man første gang målsætningen om, at 95 pct. af en ungdomsårgang skal have en uddannelse. Op igennem 1990'erne steg andelen af unge med en sådan uddannelse markant, men nu er fremgangen sat over styr. Andelen af unge med en ungdomsuddannelse voksede fra 76 pct. i 1990 til 83 pct. i år 2000, og siden er andelen faldet til under 80 pct. Det finder forespørgerne meget bekymrende.

Ministeren har godt nok her i efteråret sagt, at det har noget med højkonjunktoren at gøre, men jeg vil sige, at uanset at de unge kan få job, ændrer det jo ikke ved målsætningen om, at vi skal have uddannelse til alle og vi har sat nogle ambitiøse mål for de unge.

De gymnasiale uddannelser har mindre frafald, end de erhvervsfaglige uddannelser har, og vi – de fire partier, der har rejst forespørgslen – er meget opmærksomme på, at der for et par år siden blev taget initiativer til at mindske frafaldet, og vi er også opmærksomme på, at der er blevet taget nye initiativer her i forbindelse med globaliseringspuljeforhandlingerne om nogle forsøgsordninger, der letter overgangen fra folkeskolen til erhvervsuddannelserne. Men vi finder ikke, at det er tilstrækkeligt, og vi beklager, at der stadig væk sker økonomisk erosion på er-

hvervsuddannelsesområdet. Man skal f.eks. nu lave administrative fællesskaber for at spare relativt mange penge på området. Det burde man ikke gøre i forhold til selvejende institutioner, som jo selv burde have friheden til, hvordan de vil administrere deres midler, så de midler, de i givet fald ville kunne spare, kunne bruges til noget andet, nemlig uddannelsesformål.

Med denne forespørgsel ønsker de fire partier at gøre opmærksom på de her bekymrende udsigter, og vi håber, at regeringen og ministeren er enige i, at der skal andet og mere til end det, der er sket indtil nu. Vi håber derfor også, at ministeren, regeringen og dens flertal deler forespørgslens ambitioner.

Formanden:

Tak til Marianne Jelved. Så er det undervisningsministeren for at besvare.

Besvarelse

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

De unge er i gang som aldrig før. Der er fuld beskæftigelse, og tidligere tiders tyngende ungdomsarbejdsløshed er nu fortid. Men en af bivirkningerne er tilsyneladende, at der er lidt for mange, som vælger job og indkomst i stedet for uddannelse. Det ser også regeringen som et problem, der skal tackles på flere måder. Vi skal tale til eleverne, vi skal tage dem, som er i job, og sige til dem, at de job er en kvalifikation, som de kan bruge, hvis de videreuddanner sig, og så skal vi tage hensyn til det moderne samfund, som jo er sådan, at samlebånduddannelser ikke passer. Vi skal have mere fleksible uddannelser.

Så det er en spændende debat, som jeg gerne deltager i, og jeg vil ikke lade mig afspore af fru Marianne Jelveds tale om administrative fællesskaber, som ikke er trådt i kraft nu. De første år er der jo flere penge i anledning af disse fællesskaber, og i øvrigt har erhvervsskolerne fået et løft på 4 pct. plus det, som højere handelseksamen får næste år. Så skulle vi ikke prøve at komme lidt dybere ned i, hvad det her drejer sig om?

Regeringen ønsker, at vi skal nå 95-procentsmålsætningen i 2015. Vi har på ingen måde opgivet det, og vi er ikke så langt fra 85-procentsmålsætningen i 2010. Det er aftalt, at vi hvert år skal afrapportere, hvordan det går med den såkaldte profilmodel. Profilmodellen for 2006 viser ganske rigtigt, som det blev sagt, at der er en lille tilbagegang i forhold til 2005, og profilmø-

dellen bygger altså på, at den ungdomsårgang, som afsluttede 9. klasse i 2006, opfører sig som 18-årig ligesom de 18-årige, der var i 2006, som 25-årig ligesom de 25-årige, der var i 2006, og derved får vi så det tal, som vi kender, der siger, at 80 pct. får en uddannelse, inden de bliver 40 år.

Dertil kommer så 4,5 pct., som får en videregående uddannelse uden at have en ungdomsuddannelse. Dem skal vi jo ikke ynke, for det er jo sådan set glædeligt, at så mange får en videregående uddannelse uden at få en ungdomsuddannelse, så dem skal vi vel på en eller anden måde tage med i betragtning.

Der er positive tendenser trods det, jeg lige har nævnt. På ungdomsuddannelsesområdet kan vi se, at andelen af 20-årige, som forventes at gennemføre en ungdomsuddannelse, er steget – ikke meget, men lidt – den er steget fra 61 pct. til 61,5 pct. fra 2005 til 2006. Profilmodellen viser, hvordan andelen af piger af etnisk herkomst, som får en ungdomsuddannelse, er steget, nemlig med 2,5 procentpoint fra 2005 til 2006.

Den seneste opgørelse af indikatoren for frafald blandt elever på erhvervsuddannelsernes grundforløb viser, at frafaldet har været svagt faldende i perioden 2005 til 2007. Når eleverne er 6 måneder inde i grundforløbet, er det samlede afbrud således reduceret fra 32 pct. til 30 pct. Det er ikke meget, men dog lidt. Samme tendens kan vi se for erhvervsuddannelsernes hovedforløb, hvor der er et lavere frafald, 6 måneder efter at eleverne første gang er i en skoleperiode som en del af deres hovedforløb.

Der er igangsat en række initiativer. De har det til fælles, at ingen af dem har kunnet nå at påvirke udviklingen fra 2005 til 2006. Der er også sket noget med folkeskolen. Der er kommet flere timer i dansk og matematik, og der har været en række initiativer til styrkelse af læsning. For når 15-20 pct. af eleverne møder op på erhvervsskolerne uden at kunne læse, og når det er halvdelen af indvandreleverne i Københavns Kommune, kan man jo nemt forstå, at det virker hæmmende for deres muligheder for at tage en moderne erhvervsuddannelse.

Kl. 18:26

Vi har i samarbejde med et bredt flertal i Folketinget igangsat en række initiativer. Vi har koncentreret os meget om erhvervsuddannelser, vi har forenklet erhvervsuddannelsessystemet og skabt bedre overgange fra folkeskole til erhvervsuddannelse med nye grundforløb, vi

har sat fokus på i det hele taget at øge gennemførelsen, også gennem handlingsplaner på skolerne. Der er indført brobygning, så eleverne i 8. og 9. klasse får mulighed for at afprøve de forskellige uddannelsesmuligheder, og der er indført tidligere og mere opsøgende vejledning. Nu er opgaven at få den vejledning til at rette sig imod dem, der har mest brug for den.

Der er indført krav om mentorordninger, om trin- og niveaudeling, så erhvervsuddannelserne både bliver for de stærke og for dem, som er skoletrætte eller bogligt svage. Vi har indført den nye mesterlære, som er en kæmpe succes, og det er en stor glæde at konstatere, at der næsten er dobbelt så mange med anden etnisk baggrund, som nu får en læreplads, som før.

Alle erhvervsskoler skal udarbejde handlingsplaner med mål og strategi for reduktion af frafaldet, de skal offentliggøres og evalueres årligt, og ministeriet kan lave særlige aftaler med skoler, som ikke gør nok på det punkt. 40 pct. af kommunerne har oprettet erhvervsgrunduddannelse. Det er ikke nok, vi skal have alle kommuner til at gøre det. Det er et vigtigt led i strategien, for at 95 pct. kan få en uddannelse.

Alle disse initiativer skal som hovedregel evalueres næste år, så næste år har vi forhåbentlig et mere kvalificeret grundlag at vurdere situationen og prioritere midlerne ud fra. Vi har styrket den nævnte indsats med aftalen om udmøntning af uforbrugte midler fra globaliseringspuljen i 2007. Den indgik vi her for 14 dage siden, og alle partierne i forligskredsen bakker op. Det drejer sig om 143,3 mio. kr., som skal bruges til nye initiativer, og de skal bl.a. gå til forsøg med initiativer, som kan samle nogle af de mest udsatte unge op i overgangen mellem folkeskole og ungdomsuddannelse.

Der er aftalt indsats med turbodansk i de ældre klasser i skolen, lektiehjælp og undervisningsassistenter, bedre pædagogik på erhvervsuddannelserne, fremme af erhvervsgrunduddannelserne, indsats for reduceret frafald og sommerskoler på professionshøjskoler, og så skal regeringen som nævnt i første halvår af 2009 komme med et oplæg til øget målretning af vejledningsindsatsen.

Så vi er i fuld gang, og heldigvis er der et meget bredt flertal bag alle de initiativer, jeg har nævnt. Det har jeg hele tiden lagt meget vægt på, det lægger regeringen meget vægt på. Derfor havde jeg også håbet, at vi i fællesskab kunne slutte med en vedtagelse i dag, men det er der nok nogle politiske grunde til at vi ikke kan, og

det har jeg ikke nogen indvendinger mod. Jeg har bare nu og her redegjort for det, som et bredt flertal har aftalt.

Kl. 18:30

Formanden:

Tak til undervisningsministeren for besvarelsen.

Så går vi til den egentlige forhandling. Den første, der får ordet, er fru Marianne Jelved som ordfører for forespørgerne.

Kl. 18:30

Forhandling

(Ordfører for forespørgerne)

Marianne Jelved (RV):

Tak til ministeren for svaret på forespørgslen. Ungdomsarbejdsløsheden afskaffede vi jo i 1990'erne, og der skete også rigtig mange andre udmærkede ting på uddannelsesområdet i 1990'erne. Og jeg er glad for, at vi har kunnet fastholde, at ungdomsarbejdsløsheden er væk, for det er jo dog den største svøbe for unge mennesker.

Derfor er jeg også glad for, at ministeren faktisk ret klart siger, at det ikke er nok, at de unge vælger at arbejde, men at vi også er nødt til at prøve at få dem ind i uddannelsessystemet, fordi de jo på et tidspunkt vil have glæde af at have fået den ungdomsuddannelse. Ellers var der jo heller ikke nogen idé i at have målsætningerne om henholdsvis 85 pct., der skal nås i 2010, og 95 pct. i 2015.

Der er jo ikke ret lang tid til 2010. Der er faktisk kun godt 1 år – og et par år, hvis man er venlig – til at nå fra knap 80 pct. op til de 85 pct. Når vi sætter de målsætninger, hvilket måske kan virke sådan lidt kasseagtigt, firkantet, er det jo netop, fordi det skal være muligt løbende at konstatere, om vi bevæger os i den rigtige retning, eller, hvis det ikke er tilfældet, om vi dermed har brug for at tage flere initiativer.

Ministeren nævner også en lang række af de initiativer, der er taget igennem en lang række år. Og jeg kan næsten ikke bare mig for at spørge, hvornår regeringens politik begynder at virke, eller det brede flertals politik, for der er jo et bredt flertal bag en lang række af de initiativer, der er kommet omkring erhvervsuddannelserne og i øvrigt også gymnasieuddannelserne. Alligevel, til trods for at der næsten er nye initiativer hvert eneste år, går det stadig væk den forkerte vej, og den forkerte vej er det gået lige siden 2002.

Jeg synes også, det er lidt deprimerende at høre, at 15-20 pct. møder op efter folkeskolen uden at kunne læse, når regeringen har haft 7 år til at lære dem at læse, om man så må sige. Men lad det være. Vi har sat turbo på med det forsøgsarbejde, der er lagt stemmer til. Det sker her i løbet af den kommende tid. Og det er rigtigt, at der er brobygning, vejledningsforbedringer, mentorordninger osv., men når ministeren så alligevel på et tidspunkt i slutningen af sit indlæg nævner, at der skal være evaluering næste år, er det jo også en evaluering, der er tilrettelagt, fordi man må gå ud fra, at noget af alt det her er begyndt at virke.

Derfor synes jeg, det ville være meget interessant, hvis vi kunne nå til en erkendelse af, at hvis det efter den evaluering, vi så skal se næste år, stadig væk ikke trækker den rigtige vej, så må vi faktisk gøre noget, som vi endnu ikke har gjort, for at prøve at finde en løsning på, hvordan især erhvervsuddannelserne vil være i stand til at løfte den opgave, som er en meget, meget stor opgave – det erkender forespørgerne også – nemlig at skulle tilgodese en meget, meget bred gruppe af unge mennesker med meget forskellig motivation og interesse og forskellige evner og muligheder.

Så det her er jo en forespørgsel, som er rejst i en god mening, fordi vi gerne vil leve op til det, når vi har været med til at sætte nogle målsætninger, og så må vi indimellem diskutere, om det går den rigtige vej, eller om der skal nye initiativer til.

Vi er nogle, der mener, at der skal flere initiativer til, men vi anerkender også, at ministeren siger, at der kommer en evaluering næste år. Vi må så se, om de nye initiativer kan skubbes frem til næste år, hvis ikke det kan ske i den her sammenhæng.

Kl. 18:34

Formanden:

Der er en kort bemærkning fra fru Anne-Mette Winther Christiansen.

Kl. 18:34

Anne-Mette Winther Christiansen (V):

Jeg lyttede meget interesseret, fordi jeg jo netop har været med til forhandlingerne, hvor vi er med i en bred forligskreds, og hvor jeg havde indtryk af, at vi alle havde et fælles fokus og et fælles mål.

Når jeg så hører kritikken her, synes jeg ikke, at det hænger sammen. Derfor er jeg nødt til at spørge fru Marianne Jelved om noget. Der bliver spurgt fra ordføreren, hvordan det kan være, at

vi ikke har nogen resultater, og hvorfor der ikke er kommet nogen beviser endnu. Når nu regeringen for 1½-2 år siden indførte elevplaner og dermed fik muligheden for at påvise over for forældrene, hvordan det gik med barnet både fagligt og udviklingsmæssigt, hvorfor var det så, at De Radikale ikke kunne støtte det initiativ på det tidspunkt? Det er dog der, man meget tydeligt kan få et bevis eller et materiale at arbejde videre med med hensyn til, hvordan barnet står på det tidspunkt.

Kl. 18:35

Formanden:
Ordføreren.

Kl. 18:35

Marianne Jelved (RV):

Det Radikale Venstre er ikke imod elevplaner. Vi synes, at det er ganske rigtigt, at den enkelte skole træffer beslutning om, på hvilket grundlag man har et samarbejde – gerne på et skriftligt grundlag – både med eleven og forældrene. Det, vi problematiserer omkring elevplaner, er, at det er bestemt her fra Folketingets flertals side, hvordan man laver elevplanerne i alle fag over for alle elever. Vi synes, at skolerne skal have en større frihed til at prioritere.

Kl. 18:35

Formanden:

Så er det fru Anne-Mette Winther Christiansen for den sidste korte bemærkning.

Kl. 18:35

Anne-Mette Winther Christiansen (V):

Vi laver elevplaner, og det er rigtigt, at de er indført i alle fag. Det er jo, fordi musik bl.a. ikke skal være et forsmået fag. Musik er i den grad med til at fremme børnenes kreativitet og børnenes musiske udvikling, så det er jo helt naturligt, at der også er en elevplan for, hvad målet er, hvad det er, vi sigter hen imod, hvad forældrene kan forvente, og hvordan de skal følge op, hvis der er noget, de skal følge op på. Så jeg forstår ikke, at det skulle være et problem, at vi har alle fag med.

Så er jeg nødt til opfølgende at spørge: Er det ikke rigtigt, at elevplaner, f.eks. også for en elev i 7. og 8. klasse, vil være beviset på, at vi rykker, at man kommer ud af folkeskolen med en læsefaglig kundskab, og at vi dermed automatisk kommer til at nedbringe den procentdel, der er – den siges stadig væk at være omkring 16 pct. – der kommer ud uden læsefaglig viden? Er det ikke det mål, vi går efter, nemlig at bringe det tal så langt ned som overhovedet muligt?

Kl. 18:37

Formanden:
Ordføreren.

Kl. 18:37

Marianne Jelved (RV):

Jo, men så må jeg gøre opmærksom på, at man ikke behøver at gøre det på den måde med den type initiativer, som er fastlagt centralt herinde fra og dermed bliver en form for indblanding i den enkelte skoles egen tilrettelæggelse af sin undervisning.

Igennem 1990'erne skete der et kæmpe spring for de piger og drenge, som blev prøvet i 4. klasse efter den internationale læseundersøgelse, der hedder PIRLS. De lavede et kæmpe spring fra 1991 til 2000, og læsefagligheden er fortsat med at stige. Der var altså ikke nogen, der dirigerede skolerne i 1990'erne, men skolerne tog selv initiativ, kommunerne tog selv initiativ, fordi de erkendte, at der skulle gøres noget med hensyn til læseudviklingen.

Så spørger jeg bare: Hvorfor kan det ikke smitte af i de PISA-test, der er kommet her tre gange efter 2000? Er det elevplanerne alene, der skal løfte den opgave? Det tror vi altså ikke på er muligt.

Kl. 18:38

Formanden:

Så er det fru Charlotte Dyremose for en kort bemærkning.

Kl. 18:38

Charlotte Dyremose (KF):

Jeg tror ikke, der er nogen, der har påstået, at elevplanerne alene skulle løse nogen som helst større opgave. Jeg synes faktisk, at ministeren ganske udmærket remsede alle de initiativer op, den her regering har taget. Jeg har selv det store problem, at jeg kun har et vist antal minutter, så jeg kan ikke nå at remse alle de ting op, som der er gjort, mange ting, som man jo fra radikal side kunne have gjort, dengang man selv sad i regering.

For er det ikke rigtigt, vil jeg spørge fru Marianne Jelved om, at når vi nu f.eks. har taget initiativ til at lave elevplaner, som har virket cirka halvandet år, og vi har taget initiativ til, at man får flere timer i et væsentligt fag som f.eks. dansk og matematik – dansk er jo så med til at styrke læsningen – at vi har lavet vejledningsindsatser, at vi har lavet 10. klasse om, så er det nogle ting, som desværre tager meget, meget lang tid, før de kommer til at virke. Nu har jeg så ikke hørt fru Marianne Jelved rigtig komme med konkrete bud på, hvad fru Marianne Jelved

ville have gjort i stedet for. Men er det ikke rigtigt, at hvis de her ting var blevet gjort, inden den her regering kom til, af den tidligere regering, som fru Marianne Jelved sad i, så kunne det være, at initiativerne allerede havde virket for de elever, der kommer ud af folkeskolen på nuværende tidspunkt?

Kl. 18:39

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 18:41

Marianne Jelved (RV):

Kl. 18:39

Jeg skal minde om, at vejledningsreformen blev tilrettelagt under den tidligere regering, altså ikke under VK-regeringen, men i løbet af 1990'erne, og at der for erhvervsuddannelserne var en reform, som så er blevet rettet til. Det sker jo med reformer, at man må justere dem, efterhånden som man gør erfaringer med dem. Det ser vi jo også med gymnasireformen og andre typer uddannelsesreformer, så der er jo blevet lavet et mægtigt arbejde i 1990'erne, og der skete jo også meget store fremskridt på det tidspunkt. Der steg andelen af unge faktisk, som tog en ungdomsuddannelse. Den steg stødt og stabilt igennem 1990'erne. Så knækker kurven, og jeg siger ikke, at det nødvendigvis er, fordi Venstre og Konservative kommer til som regering, men det er da bekymrende, at den er blevet ved med at stagnere siden 2000, hvor den var på sit højeste, og den er under 80 pct. nu.

Kl. 18:40

Formanden:

Fru Charlotte Dyremose.

Kl. 18:40

Charlotte Dyremose (KF):

Jamen det er bekymrende, bl.a. jo også at der er nogle elever, der stadig kommer ud af folkeskolen uden de nødvendige forudsætninger for at tage en ungdomsuddannelse. Man kan sige, at der er vi jo så glade for, at fru Marianne Jelved og Det Radikale Venstre har villet være med til at lave den her reform af 10. klasse. En af de ting, som vi jo gerne havde set, var, at vi havde målrettet 10. klasse endnu mere mod dem, der netop har et særligt behov, for de kommer desværre ud af 10. klasse, inden alle de her tiltag har nået at virke op gennem folkeskoleklasserne.

Der var en af diskussionerne selvfølgelig det her med brobygningen bl.a., og jeg vil høre fru Marianne Jelved, om man så ikke kunne forestille sig, at hvis vi havde givet mulighed for lidt mere brobygning i 10. klasse-forløbet, så kunne

det have hjulpet flere unge til at få en fornemmelse for det her med ungdomsuddannelserne og derfor måske netop til at komme ind på en ungdomsuddannelse i stedet for f.eks. at blive fristet af at tage et job lige efter 10. klasse.

Kl. 18:41

Formanden:

Ordføreren.

Marianne Jelved (RV):

Nej, jeg synes sådan set, der er blevet fundet en meget god balance med hensyn til 10. klasse, og jeg tror ikke, at 1 time, 1 uge eller 2 uger længere brobygning havde sikret et mindre frafald på ungdomsuddannelserne.

Jeg tror faktisk, der skal nogle helt andre reformer – jeg tør næsten ikke nævne udtrykket – til på erhvervsuddannelserne. Jeg tror, der skal en helt anderledes udviklet pædagogik til, og jeg tror, vi meget mere målrettet er nødt til at se på, hvad vi kan gøre for at forbedre studiemiljøet og arbejdsmiljøet for de unge på erhvervsuddannelserne, så rigtig mange unge med differencierede muligheder er i stand til at gennemføre en ungdomsuddannelse, har lyst til det og bliver motiveret til det.

Det har ikke så meget at gøre med en hel masse i folkeskolen, men selvfølgelig skal børnene lære at læse, inden de går ud af folkeskolen. Det kan ikke diskuteres.

Kl. 18:42

Formanden:

Tak til fru Marianne Jelved. Der er ikke flere, der har ønsket ordet for korte bemærkninger, og næste ordfører er fru Anne-Mette Winther Christiansen.

Kl. 18:42

(Ordfører)**Anne-Mette Winther Christiansen (V):**

Det er jo rigtig godt at vide, at regeringen, Dansk Folkeparti og Socialdemokraterne siden 2001 har gjort meget for at styrke fødekæden til ungdomsuddannelserne, nemlig folkeskolen. Fagligheden i den danske folkeskole er blevet styrket, bl.a. gennem fælles faglige mål og en forbedret læreruddannelse. Der er sat flere timer af i en række centrale fag, der er blevet indført en bedre evalueringskultur, bl.a. med nationale test, og der bliver udarbejdet skriftlige elevplaner. Der er også blevet lavet undervisningsplaner, og der er blevet gjort en række gode forsøg med undervisningen og organiseringen af skolen generelt under den fælles overskrift »En skole i bevægelse«.

I forbindelse med udmøntningen af globaliseringspuljen er der også blevet iværksat en række initiativer, som jo alle understøtter målsætningen om, at mindst 85 pct. af en ungdomsårgang gennemfører en ungdomsuddannelse i 2010. Disse initiativer er iværksat fra 2007, og med fuld respekt for, at det er et arbejde, der kan tage tid, og en implementering, der kan være en udfordring, er det altså endnu ikke muligt at se effekten og aflæse den i statistikkerne. Men jeg har en klar forventning om, at forligskredsen er enig om, at vi skal følge udviklingen nøje, og at vi også i forbindelse med de kommende forhandlinger om udmøntning af globaliseringspuljen skal sikre, at initiativerne fortsat kommer til at understøtte udviklingen. Og så kan man undre sig lidt over, hvem det egentlig er, der er part i det forlig.

Pædagoguddannelsen er blevet ændret, læreruddannelsen er ligeledes blevet ændret, og med hensyn til læreruddannelsen vil jeg fremhæve, at der er blevet lavet specialeafdelinger for undervisning fra 1. til 6. eller fra 6. til 9. klassetrin, og at vi nu får lærere, der er meget stærkt fagligt funderede inden for den afdelingsopdelte skole, hvilket jo også vil komme til at give bedre muligheder for lærerne, som skal formidle og give undervisning til eleverne. Disse lærere på den nye læreruddannelse er endnu ikke gået ud af professionshøjskolerne, og derfor ser vi frem til deres dimension.

Vi har senest siddet sammen til globaliseringsforhandlingerne i den brede forligskreds, og jeg kan lige ridse op, at den jo består af Venstre, De Konservative, Dansk Folkeparti, Socialdemokraterne og Det Radikale Venstre. Her aftalte vi, at der kan laves særlige hold i turbodansk for de ældste klasser, vi aftalte også, at der kan laves forsøg med lektiehjælp, og vi fik lavet en aftale om, at der kan laves forsøg med undervisningsassistenter – alt dette, fordi vi jo alle har det fælles sigte, at vi ønsker at få så mange som muligt igennem folkeskolen med en basisviden, for jo mere basisviden de unge har, desto flere får vi også videre til en ungdomsuddannelse.

Dernæst vil Venstre gerne kvittere for, at der er blevet lavet en gymnasiereform, som virkelig er blevet godt modtaget. Selvfølgelig skal vi følge udviklingen, og der er lavet løbende justeringer, men det tegner rigtig fint. Også her kan vi se en positiv udvikling og positive ændringer.

Derudover bliver der fulgt op på de handlingsplaner, der er lavet, for at erhvervsskoler-

ne skal kunne opfylde kravet om, at de skal øge gennemførelsesprocenterne for erhvervsuddannelserne. Erfaringerne får vi ind i løbet af de næste måneder, og meningen er jo, at vi, når vi har et klart billede, igen kan sætte os sammen og se, om indsatsen har virket. Jeg formoder, vi kan begynde at kigge på justeringer i løbet af 2009.

Det er jo sådan, at også Venstre mange gange er blevet skudt i skoene, at vi handler alt for stærkt, og at vi træffer for mange beslutninger hen over hovedet på dem, som beslutningerne vedrører. Her mener Venstre: Ja, lad os lige se de første resultater, lad os få nogle evalueringer, lad os gøre nogle erfaringer, lad os respektere dem, som har med alle de mange, mange tiltag og ændringer, vi har foretaget, at gøre, og lad os så gå i gang med at handle, når vi har en opsummering på plads.

På vegne af Venstre, De Konservative og Dansk Folkeparti har jeg lovet at fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Profilmodellens tal viser, at godt 84 pct. af en ungdomsårgang i 2006 forventes at gennemføre mindst en ungdomsuddannelse. Der er i aftalen om udmøntning af globaliseringspuljen besluttet initiativer, der skal bidrage til, at mindst 85 pct. af en ungdomsårgang i 2010, og at mindst 95 pct. af en ungdomsårgang i 2015, gennemfører en ungdomsuddannelse. Mange af initiativerne er først trådt i kraft ved skolestarten i 2007 og 2008 og skal derfor have tid til at virke. Indsatsen understøttes yderligere af de initiativer, der igangsættes med aftalen af 5. november 2008 om udmøntning af uforbrugte midler fra globaliseringspuljen 2007, herunder forsøg med turbodansk, undervisningsassistenter og erhvervsklasser i folkeskolen. På den baggrund tager Folketinget undervisningsministerens redegørelse til efterretning.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 13).

Kl. 18:48

Formanden:

Der er fremsat følgende forslag til vedtagelse:

»Profilmodellens tal viser, at godt 84 pct. af en ungdomsårgang i 2006 forventes at gennemføre mindst en ungdomsuddannelse. Der er i aftalen om udmøntning af globaliseringspuljen besluttet initiativer, der skal bidrage til, at mindst 85 pct. af en ungdomsårgang i 2010, og at mindst

95 pct. af en ungdomsårgang i 2015, gennemfører en ungdomsuddannelse. Mange af initiativerne er først trådt i kraft ved skolestarten i 2007 og 2008 og skal derfor have tid til at virke. Indsatsen understøttes yderligere af de initiativer, der igangsættes med aftalen af 5. november 2008 om udmøntning af uforbrugte midler fra globaliseringspuljen 2007, herunder forsøg med turbodansk, undervisningsassistenter og erhvervsklasser i folkeskolen. På den baggrund tager Folketinget undervisningsministerens redegørelse til efterretning.»

(Forslag til vedtagelse nr. V 13).

Dette forslag til vedtagelse vil indgå i de videre forhandlinger.

Der er ønske om korte bemærkninger. Den første er fra hr. Carsten Hansen.

Kl. 18:49

Carsten Hansen (S):

Ja tak. Vi hører jo meget om de 143,3 mio. kr. i uforbrugte midler i forhold til globaliseringsaftalen. Mekanismen er jo sådan, at finansministeren tidligere bar risikoen; om der kom flere eller færre, måtte han betale eller lade være med at betale. Nu er det jo globaliseringskredsen, der bærer hele risikoen, og bliver måltallet ikke opfyldt for det enkelte år, står pengene til fordeling til dem, der er med i forliget. Men er det sådan, at fru Anne-Mette Winther Christiansen vil benægte, at hendes parti faktisk ikke ville bruge de 143 mio. kr.? Det var faktisk sådan, at vi jo måtte gå i pressen, vi måtte tage fat alle mulige steder, vi måtte til en stor forhandling, hvor fru Anne-Mette Winther Christiansen og undervisningsministeren måtte sige: Vi kan ikke bruge dem, I er nødt til at presse finansministeren. Hvad var egentlig baggrunden for, at man ikke syntes, at pengene skulle bruges i år; men nu roser sig så voldsomt af det ved at tage dem med i udtalelsen? Det kunne være rart at høre.

Kl. 18:50

Formanden:
Ordføreren.

Kl. 18:50

Anne-Mette Winther Christiansen (V):

Jeg plejer ikke at referere fra, hvad der er blevet sagt i forligsforhandlinger eller i forhandlingskredse, og derfor vil jeg heller ikke gå ind i at sige, hvad det så var, der blev budt ind. Men jeg kan sige, at det var klart, at vi var nødt til at være enige om, hvordan pengene skulle fordeles. Det mente vi var meget væsentligt, og derfor

var vi jo åbenbart også nødt til at provokere lidt for at høre, om der var flere bud fra andre partier end det, der var lagt frem. Man må da indrømme, at der var lagt et forslag frem.

Kl. 18:50

Formanden:

Hr. Carsten Hansen.

Kl. 18:50

Carsten Hansen (S):

Først vil jeg sige, at det ikke er at referere fra forhandlinger, for det var faktisk sådan, at det stod i dagspressen, og finansministeren meddelte ved sit første forslag, at han ikke ville bruge de her midler på trods af en aftale, vi havde. Så det er det ikke et spørgsmål om: Vi måtte oven i købet ud i pressen og sige, at regeringen sidder på hænderne sammen med Venstre og De Konservative i det her spørgsmål. Så det er ikke at referere fra forhandlinger, men det må da alligevel være underligt sådan at pynte sig med store, lånte fjer i den her forbindelse med nogle penge, som vi andre virkelig måtte helt op på stolen og stå for at få frem i forhold til den aftale, vi havde. Det synes jeg egentlig er underligt.

Så vil jeg spørge om en anden ting: Mener fru Anne-Mette Winther Christiansen, at det nu er slut med administrative besparelser, fællesskab og indkøbsordninger på vores tekniske skoler, handelsskoler osv. efter de holmgange, vi har haft om det? Eller er der et større potentiale for at kunne spare her?

Kl. 18:51

Formanden:
Ordføreren.

Kl. 18:51

Anne-Mette Winther Christiansen (V):

Jeg ser ikke, at det er underligt på nogen måde. Det må jeg sige. Jeg synes, at det er væsentligt, at man i forligskredsen går sammen og får fundet ud af, hvordan pengene skal bruges. Nogle har følt, at de havde behov for at komme i pressen. Det havde ikke været nødvendigt som sådan, vi var alligevel mødtes og havde fundet ud af, hvordan pengene skulle bruges. Og jeg er meget glad for, at de er blevet brugt på en måde, så man direkte kan se resultater efterfølgende netop af nogle ting, som vi alle sammen også har haft interesse i ville blive sat i værk. Så det har jeg ikke noget problem med.

Den næste synes jeg heller ikke jeg har noget problem med. Jeg kan ikke se, at vi står med en ... Nej, nu tabte jeg tråden, undskyld. Må jeg bede om at få spørgsmålet igen.

Formanden:

Hr. Carsten Hansen.

Kl. 18:52

Det andet, jeg gerne vil spørge om, er, om Venstres ordfører mener, det er realistisk at nå især den målsætning, vi har for 2010, nemlig at 85 pct. af en ungdomsårgang skal have en ungdomsuddannelse. Hvis ikke Venstres ordfører mener, at det er realistisk, er det jo, kan man sige, mere eller mindre ligegyldigt at have sådan en målsætning. Så jeg vil meget gerne høre, om det er realistisk.

Kl. 18:52

Carsten Hansen (S):

Jeg skal bare kort gentage, at det var om indkøbsordninger, administrative besparelser osv., og det er o.k.

Kl. 18:52

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 18:54

Kl. 18:52

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 18:54

Anne-Mette Winther Christiansen (V):

Tusind tak. Det er ikke en interesse hos mig, at man går ind og laver en begrænsning i udvikling og rationaliseringer. Så ved jeg, at nogle vil sige, at de jo er kommet fra oven af, og at de ikke er kommet fra arbejdsstedet selv, men i det tilfælde var det altså en måde at gøre tingene mere effektivt på. Det var baseret på erfaringer fra andre steder, og derfor kan jeg ikke se, at det er en forhindring, at man bidrager til rationaliseringer og effektiviseringer.

Kl. 18:52

Formanden:

Så er det fru Nanna Westerby for en kort bemærkning.

Kl. 18:53

Nanna Westerby (SF):

Det er jo rigtigt, at der er blevet lavet mange tiltag i uddannelsessektoren, og når man snakker med direktører på erhvervsskoler eller gymnasierektorer eller direktører på produktionshøjskoler, hører man, at det, der er oplevelsen, er, at der er blevet lavet rigtig mange enkeltstående tiltag. Og når der er partier, der er med i globaliseringsaftalen, og som også er med til at stille den her forespørgsel i dag, kan det jo være, fordi de der enkeltstående tiltag kan være gode nok i sig selv, men ikke nødvendigvis er nok, sådan som man hører rigtig mange steder fra uddannelsesverdenen.

Man kunne jo også sige, at vi kunne lave en samlet plan for, hvordan vi får vendt den her meget uheldige udvikling. Det er jo bekymrende, at der er så få, der tager en ungdomsuddannelse, så derfor kunne vi jo sætte os ned og få lavet en samlet plan. Så det, jeg godt kunne tænke mig at spørge om, er, om man vil være med til at nedsætte en uddannelseskommision, som skal lave en handlingsplan for, hvordan vi når den her 95-procentsmålsætning, for der er jo ikke rigtig nogen samlet strategi for, hvordan vi skal nå den, ellers vil jeg meget gerne høre om den.

Anne-Mette Winther Christiansen (V):

Naturligvis er det realistisk. Det har været realistisk i mange år, og det er det stadig væk. Det er stadig væk et mål, og vi ved alle sammen, at vi nogle gange er nødt til at sætte målene højt, men det her er ikke højere, end at det kan lykkes.

Jeg ved så også, at vi jo altså har tiltag i gang, hvor de studerende ikke er kommet ud. Dimittenderne fra den nye læreruddannelse er ikke kommet ud endnu. Vi har ikke haft de første igennem test, sådan at vi er sikre på, at vi har den opfølgning. Vi har fået alle igennem elevplaner, og vi får positive tilsagn om, hvordan det virkelig har vendt noget, og at vi er lykkedes med noget. Vi har fået beviser for, at der i ungdomsuddannelserne er flere ikkeetnisk danske elever, der nu kommer igennem på grund af mentorordninger, en god vejledning og en god støtte i deres ungdomsuddannelse.

Det er alt sammen tiltag, som er i et flow, og vi får nogle gode meldinger, men vi har jo ikke haft en evaluering, og det nævnte jeg i min ordførertale: Vi må have den evaluering.

Med hensyn til det med en samlet plan vil jeg sige, at det jo er en samlet plan, et samlet setup, for det drejer sig jo om, at vi når målet, og derfor er vi nødt til at sætte ind i børnehaverne, i skolerne og også på ungdomsuddannelserne. Og nej, vi skal ikke have en uddannelseskommision.

Kl. 18:55

Formanden:

Fru Nanna Westerby.

Kl. 18:55

Nanna Westerby (SF):

Jeg har lidt svært ved at forstå på ordføreren, om ordføreren forventer, at det her kan nå at komme igennem til 2010, eller om det ikke kan nå at komme igennem, og at den målsætning derfor ikke kan nås. Det, jeg gerne vil spørge om, er fortsat, om det er realistisk at nå den inden 2010,

og om man ikke kan gøre andet. Er der ikke andre værktøjer, man kan tage i brug? Har vi ikke brug for at se på uddannelsesområdet samlet og få lavet en samlet national handlingsplan for, hvordan man skal nå det her mål? Når der er mangel på arbejdskraft, nedsætter regeringen rask væk en 10-12 kommissioner, og på skatteområdet nedsætter man også meget gerne kommissioner, men man mener åbenbart ikke, er der behov for at se samlet på hele uddannelsesområdet. Der er det meget bedre at lave en række enkeltstående initiativer, så man kan henholde sig til, at man jo har sat noget i gang, og at vi naturligvis må se effekten af det næste ad hoc-initiativ, man har sat i gang, før vi kan snakke om noget andet.

Så vil jeg bare lige følge op på det, hr. Carsten Hansen fra Socialdemokraterne også var inde på, nemlig de her nedskæringer, som Venstres ordfører jo så kalder for effektiviseringer. Men selv Undervisningsministeriet siger jo, at det ikke er sikkert, at man kan hente pengene ind på effektiviseringer, og så bliver det vel til nedskæringer. Så vil jeg bare høre, hvordan det hænger sammen med ungdomsuddannelser, som skal rumme alle de her mange unge, som ifølge målsætningen skal have en ungdomsuddannelse.

Kl. 18:56

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 18:56

Anne-Mette Winther Christiansen (V):

Vi kan godt nå at komme i mål. Det sagde jeg også, og det fastholder jeg. Selvfølgelig fastholder jeg det.

Så blev jeg spurgt, hvorfor vi ikke skal have en samlet plan. Jeg oplever, at vi har en samlet plan. Jeg oplever, at vi starter i børnehaverne med læringsplanerne for børnene, og at vi videre får fanget dem, som har behov for ekstra dansk. Vi får en overlevering til folkeskolen, som er meget tydelig, og vi får i folkeskolen også en meget fin opfølgning både med hensyn til elevplanerne og de faglige test, og vi har også mulighed for at følge en effektivisering – hvordan det flow i folkeskolen glider. Vi har fået flere timer, vi har fået lærerne i en ny uddannelse. Vi har i den grad lavet en samlet plan, der starter helt nede i børnehaven og går op igennem hele børnenes liv, indtil de når omkring de 19-20 år, og er kommet ud af en ungdomsuddannelse.

Der er ikke noget at komme efter, vil jeg faktisk vove at påstå. Men jeg glæder mig meget til at se evalueringerne af mange af de her tiltag.

Jeg glæder mig meget til at begynde at følge, hvad der sker. Og jeg kan undre mig over, at det ikke er sket noget før.

Kl. 18:58

Formanden:

Så er det fru Johanne Schmidt-Nielsen for en kort bemærkning.

Kl. 18:58

Johanne Schmidt-Nielsen (EL):

Vi hører jo her en ordfører, der tegner et billede af, at alting faktisk går helt fantastisk godt. Hvis man skulle vurdere uddannelsessystemet ud fra, hvad ordføreren siger i dag, skulle man jo tro, at der slet ikke var nogen problemer.

Så jeg vil stille et meget simpelt spørgsmål, der kan svares ja eller nej til: Er det ikke korrekt, at antallet af unge, der gennemfører en ungdomsuddannelse, er faldet, siden regeringen kom til?

Kl. 18:58

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 18:58

Anne-Mette Winther Christiansen (V):

Jeg siger, at vi har et tal, der viser, at mange er kommet i mesterlære, og det tal tæller desværre ikke med her, og vi har også et tal, der viser, at der er mange, der er kommet i arbejde, og i arbejdsfunktionen er der planlagt en uddannelse, som foretages privat, og da den ikke er offentlig, er det tal heller ikke talt med her.

Derfor vil jeg sige, at vi altså virkelig har et flow i ungdommen, der er i gang med uddannelse, men alle er ikke talt med i de opgørelser, vi sidder med. Så er det sådan, at der hele tiden er en bevægelse, og jeg tror ikke på, at vi kun skal hænge os i, at noget ser ud, som om det falder, fordi det er i offentlig uddannelse. Vi er nødt til at se for hele ungdomsårgangen, hvad de laver.

Kl. 18:59

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Fru Johanne Schmidt-Nielsen for endnu en kort bemærkning.

Kl. 18:59

Johanne Schmidt-Nielsen (EL):

Det er da helt nyt, at regeringen ikke erkender, at antallet af unge, der får en ungdomsuddannelse, er faldet i den periode, regeringen har siddet. Men der blev sådan set heller ikke svaret ja eller nej. Skal jeg forstå det sådan på Venstres ordfører, at regeringen ikke erkender Undervisningsministeriets egne tal, nemlig at antallet af

unge, der gennemfører en ungdomsuddannelse, er faldet? Det er det ene spørgsmål.

Hvis vi så antager, at det er korrekt, at Undervisningsministeriet altså har ret i, at antallet af unge, der gennemfører en ungdomsuddannelse, er faldet, så kunne jeg godt tænke mig at vide, om ikke man kunne forestille sig, at der var en sammenhæng mellem regeringens uddannelsespolitik og det faktum, at der desværre er færre unge, der gennemfører en uddannelse?

Kl. 19:00

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo at svare.

Kl. 19:00

Anne-Mette Winther Christiansen (V):

Jeg har godt set tallene, og jeg har også set, at de er faldende, og jeg siger, som jeg sagde før, at de, der er i mesterlære, ikke er talt med, og de, der er ude i privat arbejde, hvori der er en privat uddannelse, heller ikke er talt med, og derfor er tallet for mig at se høje.

Jeg taler på egne vegne. Regeringen har man talt med, og det var, da ministeren var oppe.

Så har jeg det også sådan, at jeg ikke forestiller mig, at der er et problem i, at vi ikke har en hel plan, og at vi ikke har system i tingene. Jeg ser, at vi er på den rigtige vej; jeg ser, at vi når vores mål, og jeg ser, at vi har mange ting i gang, læreruddannelsen, pædagoguddannelsen, vi har mesterlæren, vi har læringsstile og alt muligt andet, som skal med i billedet, og som simpelt hen bidrager til at udvikle eleverne i den rigtige retning. Jeg ser også, at det er godt, at denne regering har taget fat i forligskredsen og fået lavet mange tiltag på uddannelserne, for der var åbenbart noget, der haltede, siden det ikke bare kunne fortsætte, som det var.

Kl. 19:01

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Fru Marianne Jelved for en kort bemærkning.

Kl. 19:01

Marianne Jelved (RV):

Venstres ordfører nævner en lang række initiativer, der er taget inden for de sidste par år, og gør udtrykkelig opmærksom på, at de er taget i 2007 og 2008, og at de derfor ikke kan nå at virke endnu. Det er jo klart. Men der har altså været rigtig brede aftaler igennem 1990'erne på erhvervsuddannelsesområdet. Der er taget en række initiativer også i folkeskolen og i børneinstitutionerne, altså hvad angår tiden før folkeskolen, med sprogscreening af børn det år, de blev 4 år – nu skal de være 3 år.

Alt det nye, der er sket, er jo ikke bare sket efter 2001 og regeringsskiftet. Fru Anne-Mette Winther Christiansen nævner alle initiativerne, der er taget de sidste par år, og gør gældende, at man ikke kan forvente resultater endnu. Det, jeg synes er fantastisk interessant at få at vide, er: Hvornår kan man så forvente, at resultaterne kan ses?

Kl. 19:02

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo at svare.

Kl. 19:02

Anne-Mette Winther Christiansen (V):

Som jeg sagde i min ordførertale, forventer jeg, at vi begynder at se nogle evalueringer komme ind, og at vi begynder at få nogle billeder tydeligt frem i løbet af foråret, og så kan vi garanteret også mødes i løbet af 2009, sommer eller efterår, jeg kan ikke sige det præcist. Det er ikke mig, der laver dem.

Men når nu det er sådan, at vi i forligskredsen har aftalt, at det er de evalueringer og opfølgninger, vi vil have, så får vi dem jo også. Vi kan jo via PISA-undersøgelserne følge, hvordan udviklingen går, og vi kan via forsøgene følge – vi har nu sat gang i turbodansk og undervisningsassistenter – hvilken betydning de får, og hvilken virkning det vil ende med at have.

Så kan vi jo høre fra erhvervsuddannelserne, at det har betydning at lave mentorordninger; det har betydning, at vejledningen er tydelig og præcis; det har betydning, at der er en støtte til dem, som har vanskeligt ved at komme igennem. Det er også noget, vi har sat i værk. Men vi har jo heller ikke evalueret det. Vi plejer ellers at blive skældt ud for, at vi gerne vil have kontrol med evalueringer og opfølgninger, men denne gang mener jeg virkelig, at det er noget, vi alle sammen må være interesserede i at få, fordi de vil give det billede, som vi lige nu søger efter, åbenbart.

Jeg nærer ingen tvivl om, at det her er den rigtige vej, overhovedet ikke.

Kl. 19:03

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Fru Marianne Jelved for en kort bemærkning.

Kl. 19:03

Marianne Jelved (RV):

Men status er jo bare bemærkelsesværdig, for der har siden 1990'erne været en målsætning om, at 95 pct. af en ungdomsårgang i 2015 skulle tage en ungdomsuddannelse. Det er jo ikke en ny målsætning. Der har været arbejdet målrettet hen imod det, oftest i brede forlig. Og fra 2000 er

det bare gået tilbage. Det er jo det, der er det skræmmende. Det er sådan, til trods for alle de initiativer, der blev taget, også da undervisningsministeren hed fru Ulla Tørnæs. Da var Det Radikale Venstre involveret i større forlig om forbedringer af muligheder på erhvervsuddannelserne osv. Vi kan altså ikke se nogen resultater her i november 2008, der peger den rigtige vej, men det kan vi så om et halvt år, i foråret 2009, når evalueringen kommer.

Hvis det nu viser sig, at der stadig væk ikke er sket et knæk i kurven den rigtige vej, vil Venstre så være med til at se på helheden en gang til og sige: Hvad gør vi så? For vi skal jo ikke vente på, at læreruddannelsen sender det første hold ud, eller på, at de nationale test begynder at virke. Der skal vel ske noget inden.

Kl. 19:05

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo at svare.

Kl. 19:05

Anne-Mette Winther Christiansen (V):

Jeg synes stadig væk, det er nyttigt, at vi i hvert fald lytter til dem, der arbejder med det her, og som skal implementere det, vi vedtager. Jeg synes tit, vi bliver skudt i skoene, at vi tromler indover med nye justeringer og nye store forandringer og nye reformer, inden den første overhovedet har fået fødder at stå på. Så derfor er Venstre interesseret i at følge det her meget, meget tæt, og Venstre er også meget fokuseret på, at vi skal begynde at se resultater.

Men jeg vil være bekymret, hvis det er meningen, at vi i november måned 2008 skal træffe beslutning om, at vi for øvrigt så laver en megaændring i løbet af ganske kort tid. Hvilken uro giver det ikke i den verden, hvor man netop knokler så godt for at få givet en motivation på vegne af den målsætning, som vi alle sammen har vedkendt os.

Kl. 19:06

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Vi går videre til spørgeren, hr. Leif Lahn Jensen. En kort bemærkning.

Kl. 19:06

Leif Lahn Jensen (S):

Ja tak. Jeg hørte ordføreren sige, at der ikke er noget at komme efter. Det har man jo ligesom hørt før. Jeg hørte også ordføreren komme med en masse bud på, hvad regeringen har gjort for lige netop at undgå den situation, vi står i nu, og der hørte jeg også ordføreren sige, at forligspartnerne også var med i det.

Jeg kan så bare sige, at når der virkelig skulle deles penge ud i finansloven, stod man jo rimelig meget alene – VKO har egentlig gjort det ret tit – og derved er vores bud, at vi jo har manglet penge til skoler, til børn med særlige behov, hvor vi lige netop kan gøre en forskel, og også til erhvervsuddannelsen. Og bladet, Indsigt, siger netop, at de unge falder fra, fordi det faglige niveau er for lavt, og fordi udfordringerne er for små. Jeg ville så have spurgt fru Anne-Mette Winther Christiansen, hvad Venstre så mener: Hvorfor er det her tal faldende? Men så hørte jeg ordføreren sige, at der stort set ingen problemer er, og jeg hørte også ordføreren sige, at man nu faktisk rydder lidt op efter den sidste regering.

Er det virkelig korrekt, at man efter 7-8 år stadig væk giver den sidste regering, altså SR-regeringen, skylden for, at det er gået så skidt under den her regering?

Kl. 19:07

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo at svare.

Kl. 19:07

Anne-Mette Winther Christiansen (V):

Jeg skal ikke svare for, hvorfor det ender med, at VKO laver finanslov selv – det må være i et andet parti, man må drage de konklusioner.

Men jeg kan i hvert fald også se, at der jo ikke er noget til hinder for at løfte det faglige niveau lokalt på skolerne. Så jeg forstår ikke, hvorfor det bliver gjort til, at det skulle være et problem hos Venstre, at det faglige niveau er for lavt. Et højt fagligt niveau er et ønske hos Venstre. Så derfor må det da i den grad være en motivation for de skoler, at de prøver at lave hold, hvor de har en faglig udfordring. Men det er ikke os, der skal vedtage, hvordan de skal gennemføre deres ting. Og det er altså sådan, at vi ser et billede ude i skolerne af, at de gør en hel masse for at komme videre.

Jeg har set tekniske skoler, der i den grad har implementeret læringsstile netop for at komme ind og få løftet på en anden måde og for at få motiveret eleverne i den rigtige retning. Og jeg har hørt vejledere i den grad have en vinkel på deres vejledning, som gør, at de unge bagefter overhovedet ikke er i tvivl om, hvor de hører til.

Kl. 19:08

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak. Der er endnu en kort bemærkning fra hr. Leif Lahn Jensen.

Kl. 19:08

Leif Lahn Jensen (S):

Ja, jeg har hørt, at Venstregeringen gerne vil have noget faglighed, og det kan man selvfølgelig også se at den gerne vil, når man følger med, men der følger sjældent penge med fra den side. Lad nu det ligge.

Nu kigger jeg sådan lidt på den evaluering, som ordføreren ønskede. Venstre går ikke ind for den der uddannelseskommission. Det er nok, fordi man ikke sådan lige kan se det nu. Men ordføreren vil gerne have en evaluering om et år.

Altså, jeg forstår ikke det med, at det er om et år. Kan man så se tingene om et år og ikke nu? Hvis man så om et år finder ud af, at det her ikke er gået godt, så har man altså kun under et år til at reagere i. Og det mener ordføreren jo sikkert ikke at man kan nå. Så er ordføreren ikke enig med ministeren i, at målsætningen i 2010 stadig væk er 85 pct.? Det kan Venstre da ikke være enig med ministeren i – kan Venstre det?

Kl. 19:09

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo at svare.

Kl. 19:09

Anne-Mette Winther Christiansen (V):

Det er ikke mig, der har opfundet evalueringen. Den har vi lavet sammen. Det er meningen, at skolerne skal lave handlingsplaner, og derigennem kan de påvise en øget gennemførelse af erhvervsuddannelser. Via det bliver der jo også sat gang i et resultatsøgende evalueringsarbejde, og resultatet af det evalueringsarbejde vil komme på vores bord. Og når jeg siger vores, ved jeg jo, at Socialdemokraterne sidder med. Så altså, det er jo ikke, fordi det kan undre ret mange, at vi alle sammen har behov for at se: Hvordan virker det her? Så der er ikke noget fordækt i det, og det er ikke noget, jeg har opfundet som ordfører.

Jeg er meget glad for, at vi kommer til at tage det spørgsmål op igen, og jeg er helt sikker på, at det vil være noget, som bliver til nyttig viden for os alle sammen, for de gode erfaringer skal vi da bringe ud over kommunegrænserne. De skal da ikke ligge og ulme i én god kommune.

Kl. 19:10

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Vi går videre i rækken af korte bemærkninger. Værsgo til hr. Flemming Bonne.

Kl. 19:10

Flemming Bonne (SF):

Jeg bemærkede ikke i ministerens redegørelse og heller ikke i ordføreren tale, at man nævnte spørgsmål om udkantstaxameter.

Jeg er mit partis regionalpolitiske ordfører, og jeg må indrømme, at jeg bliver dybt bekymret, når jeg ser, hvad der sker ude i de yderste kanter af Danmark – i kommuner, som har stærk tradition for industriarbejdspladser osv. Der har vi jo set, at der sker en udtynding af uddannelserne; de trækkes ind i landet og bliver centraliseret. Og det er altså derude, der går en række unge mennesker, som grundlæggende ikke er særlig stærke – de er lidt svage i det – og de er slet ikke mobile.

Derfor spørger jeg, og det er så mit spørgsmål til ordføreren, om ikke det var en idé nu for alvor at tage fat på en eller anden form for udkantstaxameter for de skoler, der ligger længst ude, så de kan drive undervisning med færre elever på holdene. Jeg tror, at her ligger en af forklaringerne, som skal tages meget alvorligt.

Kl. 19:12

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak. Værsgo til ordføreren.

Kl. 19:12

Anne-Mette Winther Christiansen (V):

Jeg har i hvert fald en lige så stor fokus på uddannelse ved staldøren. Det er meget, meget vigtigt, at vi har uddannelse ved staldøren, og når jeg siger sådan, er det, fordi det skal være så lokalt som overhovedet muligt. Vi kan ikke forvente, at man er mobil ret mange kilometer – altså, vi kan i hvert fald ikke regne med mere end 30 km, før man virkelig er for langt væk fra uddannelsessted og uddannelsesmulighed. Så der er ingen tvivl om, at vi er nødt til at have uddannelse ved staldøren i forbindelse med ungdomsuddannelserne.

På gymnasierne lavede man jo så i forening en løsning, der gav muligheden for, at de små eller de mindre gymnasier i dag står med et ekstra tilskud, der svarer til et hold ekstra, så de kan opretholde de fag, de skal, for at opfylde hele gymnasie modellen. Og jeg kunne jo frygtelig godt tænke mig at anbefale, at erhvervsskolerne også gjorde det samme, for det er jo naturligt, at de er interesseret i at være så bredt funderet som overhovedet muligt.

Kl. 19:13

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Hr. Flemming Bonne for endnu en kort bemærkning.

Flemming Bonne (SF):

Det forholder sig sådan, at hvis vi tager en række udkantskommuner, ser uddannelsesbilledet således ud, at 35 pct. af befolkningen derude ikke har nogen uddannelse, hvorimod lands-gennemsnittet ligger på omkring 24 pct. Kun 12 pct. har en videregående uddannelse derude – dem, jeg nu taler om – hvorimod det er over 20 pct. på landsplan, der har det.

Jeg tror, man skal tage det her meget alvorligt og så prøve at finde ud af, hvorledes man kan få flere af de unge mennesker ude i yderområderne til at tage en faglig uddannelse. Man gør det i hvert fald ikke ved at fjerne uddannelserne derudefra.

Det her skulle så være et signal til både ministeren og ordføreren om, at man måske skulle standse den her centraliseringsbølge og så prøve at lægge uddannelserne længere ud og støtte dem med taxametertilskud.

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo at svare.

Anne-Mette Winther Christiansen (V):

Når man så tager procenterne og holder dem op imod ledigheden, må vi jo sige: Hvis vi tager dem på 40 år og mere, som ikke har en uddannelse, kan vi sige, at de ikke går ledige. Det, som så er vores fundament nu, er, at vi skal have alle de unge igennem en ungdomsuddannelse, fordi Danmark skal sælge sig på knowhow, og det er det fundament, vi skal have lagt. Så jeg er ikke enig i, at vi skal sætte det som en negativ præmis, at der er nogle 40-årige og opefter, der ikke har en uddannelse, for vi ved, at de ikke er ledige.

Jeg mener, at det, som er meget vigtigt at få fat i, er, at vi optimerer den vejledning, som allerede foregår, og som er rigtig god, og hvor vi har fået UU-vejlederne til at komme ud til børnene allerede i 6. klasse for virkelig at få dem til at forstå, hvad det drejer sig om, når man går på en ungdomsuddannelse, plus at man kommer ind i en brobygning i ungdomsuddannelsen og får fundet ud af, hvor man hører til, så man ikke kommer til at stå og sige, at man ikke mener, at man skal den vej.

Jeg synes, vores vejledere gør et rigtig flot stykke arbejde. Og så kan jeg jo kun sige, at vi altså også har haft lærere, der har været dygtige til at få arbejdskendskab ind i undervisningen,

så man minimum én gang om året har besøg af en virksomhed eller besøger en virksomhed.

Dermed gør man jo også børnene – helt fra børnehaveklassen – klar over, at når forældrene tager hjemmefra, går de på arbejde. Og de ser, hvor arbejdet er, hvad det består i, og at en af forudsætninger for, at man faktisk kan komme i arbejde, er en uddannelse.

Så jeg synes da helt klart, at vi bare skal fortsætte ad de gode veje med de gode vinde både med vejledning og med undervisning, sådan at vi netop får alle igennem.

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ordføreren. Og vi fortsætter i ordfører-rækken. Næste ordfører er hr. Carsten Hansen fra Socialdemokraterne.

(Ordfører)**Carsten Hansen (S):**

Venstres ordfører, fru Anne-Mette Winther Christiansen, sagde, at der ikke var noget at komme efter. Jeg vil godt sige, at når man kigger på tal-lene, kan man roligt sige, at der her er noget at komme efter. Nu har vi hørt, at der var lidt at komme efter på klimaområdet, at der også var noget at komme efter vedrørende politirefor-men, og nu venter vi så på, at regeringen ind-rømmer, at der er noget at komme efter på ungdomsuddannelsesområdet.

Det, som er det værste, og som er anledningen til, at den her forespørgsel er rejst, er, at vi har haft 7 rigtig gode år i dansk erhvervsliv. Vi har set en stigende beskæftigelse, en faldende arbejdsløshed, men det er gået den forkerte vej på ungdomsuddannelsesområdet. Og det er jo brandærgeligt, at man på den måde har smidt 7 gode år væk, hvor der ikke er sket en pind – for at sige det rent ud. Fra 2001 og til i dag har der ikke været nogen positiv udvikling at spore, og siden 2004 har antallet af unge, der får en ungdomsuddannelse, været faldende, så niveauet faktisk er tilbage på 1993-niveau. Det mener jeg ganske enkelt at vi som velfærdssamfund ikke kan være bekendt.

Forklaringen er jo, at det er frafaldet, der er stigende. I 2000 var der et frafald på 13.156 elever, det er så steget i 2006, hvor andelen af elever, der faldt ud af en ungdomsuddannelse, var 20.974. Det er jo den forkerte vej, det er næsten en fordobling. Og der har vi jo selvfølgelig et ansvar, men først og fremmest bærer de, der sidder med de gyldne kæder, et voldsomt stort ansvar. Vi lavede i foråret 2006 et velfærdsforlig med re-

geringen, og det gik sådan set på to ben. Det ene ben var en ændring af efterløns- og pensionsalderen og en tilbagetrækning, der var senere. Det var for at skaffe flere hænder på det danske arbejdsmarked. Det blev vi enige om. Det andet ben var i virkeligheden at sikre arbejdskraft. Jeg husker, hvordan vi sad til forhandlingerne, men det var forhandlet færdigt, vi kæmpede bravt for at få 300 mio. kr. ekstra specielt til vores erhvervsskoler og erhvervsuddannelser. Vi blev enige om målsætningerne, hvilket var imponerende. Regeringen forkastede jo den tidligere regeringens målsætning om, at 95 pct. af alle skulle have en ungdomsuddannelse, men gik nu ind på det i 2006.

Jeg må indrømme, at den nuværende undervisningsminister troede jeg var en stærk minister, men hver gang har vi set, at Finansministeriet har vundet. Der er lavet administrative besparelser, der er lavet fællesindkøb og det ene og det andet. Men problemet er jo, at de penge, vi skaffede i velfærdsforliget, var bundet op på læreruddannelse, efteruddannelse og en række tiltag for de svage, mens man så fjernede driftsmidler. Jeg har lige i dag set en undersøgelse fra erhvervsskolerne, der viser, at de sådan set netto har fået tilført lidt mindre.

Man kan diskutere tal op og ned ad døre og stolper, men det, som er helt afgørende for os, der jo står her i dag, er, at de unge får en ungdomsuddannelse. Det er både fremtidsorienteret for den enkelte, og det er meget vigtigt for samfundet. Så kan nogle af os have en egoistisk indgangsvinkel til den problemstilling, fordi der skal være nogle til at betale vores pension senere hen. Men der er jo faktisk på en række områder sket det, at den sociale mobilitet er gået i stå i det her land. Der er også sket en stigende akademisering af vores uddannelser, der er sket en stigning i individualiseringen med valgfrihed og ansvar for egen læring, og i alle velfærdsuddannelser i dag er der lav prestige.

Vi var i Skotland med Uddannelsesudvalget, hvor vi så, hvordan de lavede et nationalt kompromis, involverede lærerne, fik fat i de højere læreanstalter og i virkeligheden fik opbakning til et bredt forlig, der gik den rigtige vej. Vi har i år set, hvordan frafaldet og søgningen til de videregående uddannelser har været katastrofalt, og derfor tror jeg, det er helt afgørende, at vi nu får taget fat. Vi har en lang række forslag, som også vil blive remset op i vores forslag til vedtagelse, men jeg tror, der er behov for at gøre en markant indsats for at højne kvaliteten og fore-

tage vedvarende investeringer. Vi skal af med lærerfri timer, vi skal skabe lidt mere rummelighed, skolerne skal af med de slidte værksteder, vi har for mange hold og elever osv., og sådan kunne jeg blive ved.

Men det, der jo trigger mig og vores parti allermost i den her diskussion, er, at det er, som om vi giver med den ene hånd, og så tager vi med den anden hånd, og så skal vi til at slå med nye administrative besparelser og alt muligt fikumdik, som betyder, at vi i virkeligheden ikke kan have den fornødne kvalitet i vores uddannelser. Tænk så på, at 98 pct. af de glade unge mennesker, der går ud af 9. eller 10. klasse, tilmelder sig en erhvervsuddannelse, tilmelder sig en gymnasieuddannelse eller noget andet, men der er et enormt stort frafald. Jeg sidder i en teknisk skoles bestyrelse, hvor vi i dag kan se, at frafaldet er stigende, og især hvis man er 2. g'er og dreng, er der sådan set 60-70 pct. risiko for, at man aldrig får en ungdomsuddannelse. Det er den problemstilling, som jeg ikke synes bliver taget alvorligt nok, og det er jo både for den enkelte og for samfundet en katastrofe, vi er på vej ud i her.

I stedet for at gå helt ned i alle tal og tage en diskussion om alle tal med alle mulige, vil min opfordring være, at vi nu tog problemstillingen særdeles alvorligt. Hvis vi i stedet for at undvige med hensyn til tal og snakke om penge, der ikke må bruges ifølge aftaler, gik ind og sagde, at nu investerer vi søreme for alvor, vi laver et nationalt kompromis, vi kigger på, hvad der skal til i ungdomsuddannelserne for at skabe kvaliteten, vi lytter til vores produktionsskoler, vores erhvervsskoler, vores tekniske skoler og vores gymnasier. Så kan det godt være, at vi ikke kan gennemføre det hele, men lad os da for søren få opbakning til de planer i stedet for at gøre uddannelsesområdet til en sådan kamplads, det har været de sidste 7 år.

Kl. 19:22

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ordføreren skal lige blive stående, der er en enkelt kort bemærkning. Fru Anne-Mette Winther Christiansen.

Kl. 19:22

Anne-Mette Winther Christiansen (V):

Jeg lyttede meget interesseret til Socialdemokraternes ordfører og har brug for at høre lidt mere. Nu kom eksemplet jo lige frem om en bestyrelse, som ordføreren selv sidder i, og som ser, at der er noget fuldstændig rivende galt i 2. g, hvis man er dreng. Er det muligt for ordføreren lige

at forklare mig, hvor forhindringerne er i de love, vi har om ungdomsuddannelserne, for at gå ind og hjælpe til og støtte op og tage fat om problemet?

Kl. 19:22

Den fg. formand (Karen J. Klint):
Ordføreren.

Kl. 19:22

Carsten Hansen (S):

Når jeg sagde i 2. g'er, så mente jeg andengenerationsindvandrere, men det var nu sagt i forhold til de tekniske skoler. Når vi nu tager gymnasierne, så sidder der faktisk nogle steder over 30 elever i klasserne. Vi vil af med den der overbelægning, der er, vi må bygge til. Det er de fysiske rammer, det er de psykiske rammer. Vi må sikre, at der ikke er lærerfri timer. Selvfølgelig er det nogle gange pædagogisk begrundet i en normal klasseundervisning. Jeg tror også, vi skal lave mere rummelighed i uddannelserne. Vi skal også have mere individualisering. Vi har snakket om det i så mange år. Jeg var ordfører på Reform 2000, dengang vi alle sammen bakkede op om den, men i virkeligheden skete der det, at lærerne brugte tid på en hel masse andet.

Vi mener, at der skal være mere holdundervisning. Man har fra denne regerings side rent ideologisk afskaffet muligheden for at gå til prøve sammen og sådan nogle ting, og det er noget af det, vi ved virker. Vi snakker også om taxameter. Jeg kan nævne adskillige steder, hvor taxameteret giver underskud. Hvis vi gerne vil have den der grundlæggende voksenuddannelse, hvor voksne får sig en faglig uddannelse, så kan det ikke nytte noget, at vi aflønner skolerne via taxametre, så de ikke kan få det til at hænge sammen. Og det er dér, jeg mener at den slags snyd og ballade ikke duer, hvis vi vil have det her op og stå.

Kl. 19:23

Den fg. formand (Karen J. Klint):
Fru Anne-Mette Winther Christiansen for endnu en kort bemærkning.

Kl. 19:23

Anne-Mette Winther Christiansen (V):
Alligevel synes jeg ikke, jeg fik noget at vide om, hvor forhindringerne i loven var, for at man kunne gå ind og tage fat og gå i gang. Jeg mener, at vi ved, at der er lavet mentorordninger, der er lavet en god vejledning, der er fokuseret på folkeskolen, og jeg mener også at forstå, at Socialdemokraterne stadig væk ønsker at være med i de forlig, vi har i gang, og at vi netop roser os af, at vi har fået lavet nogle gode tiltag på folkesko-

leområdet for netop at motivere til, at der er en god faglig bund, når man skal videre til ungdomsuddannelserne.

Kl. 19:24

Den fg. formand (Karen J. Klint):
Værsgo til ordføreren.

Kl. 19:24

Carsten Hansen (S):

Min pointe er blot, at fordi man er med i et forlig, så skal man jo ikke være tilfreds, når man ser tallene gå den gale vej. Det håber jeg at fru Anne-Mette Winther Christiansen er enig med mig i. Vi vil gerne pege på lærerfri timer, holdundervisning med færre elever, at lokaler og understyr er mere tidssvarende, og investere i, at de er det. Vi taler sådan set også om, at hvis man kigger på nettotilførslen til vores erhvervsskoler, som jo er så vigtige for integrationen, så er der faktisk færre penge, end der var for 5, 6, 7 år siden, og det er jo ikke godt.

Når vi så laver en aftale med regeringen, hvor vi binder en række midler til efteruddannelse og til lærere til brug for en indsats for de svagere elever – i øvrigt også til dygtige elever, jeg var selv med til at forhandle aftalen på plads – så kommer man den anden vej rundt og fjerner en halv procent af driftsmidlerne midt i et skoleår. Det var ikke fru Anne-Mette Winther Christiansens skyld og heller ikke undervisningsministerens skyld, det var finansministerens skyld.

Men det er bare noget skidt, for når vi så laver aftaler om at gøre en ekstraordinær indsats, når vi laver store forlig og beder folk om at være længere om at trække sig tilbage, så kommer man og henter pengene på andre områder. Så mener man jo ikke den kvalitet, som vi har aftalt at løfte. Forudsætningen var jo, at taxametrene eksisterede, som de var.

Kl. 19:25

Den fg. formand (Karen J. Klint):
Vi går videre i spørgerækken. Den næste er fru Charlotte Dyremose for en kort bemærkning.

Kl. 19:25

Charlotte Dyremose (KF):

Jeg kan gå ud fra, at vi må være enige om, at en af de helt basale forudsætninger, for at flere kommer til at tage en ungdomsuddannelse, er, at de unge er parate til at tage en ungdomsuddannelse, altså at en stor del af opgaven også ligger i folkeskolen, hvor vi jo også sammen med Socialdemokraterne har lavet en lang række forlig, som skal støtte op om at styrke fagligheden og målrette, at eleverne lærer at læse og skrive og de helt basale ting.

En af de ting, som vi også har lavet sammen med bl.a. Socialdemokraterne, er jo den her reform af 10. klasse, hvor en af diskussionerne netop gik på, om ikke man skulle styrke brugen af netop sådan noget som brobygning, hvor man kan komme ud og lidt få en fornemmelse af, hvad det er, der venter en efter folkeskolen.

Men den gruppe af elever, der ikke har fået lov at nyde godt af de mange tiltag, som vi jo har lavet gennem årene, er nu nået til 10. klasse. Kunne det ikke have været en fordel at føre 10. klasse endnu mere i retning af de elever, der ikke har nydt godt af det her, med f.eks. at have øget den brobygning? Der synes jeg jo det er ærgerligt at Socialdemokraterne ikke vil være med.

Kl. 19:27

Den fg. formand (Karen J. Klint):
Værsgo til ordføreren.

Kl. 19:27

Carsten Hansen (S):

Det tror jeg vi har meget forskellige holdninger til i Det Konservative Folkeparti og Socialdemokratiet. Vi vil ikke gøre 10. klasse til en klasse udelukkende for de svage.

Vi har sagt det ganske mange gange: Vi synes, der er brug for 10. klasse for nogle, der er uafklarede i deres valg. Jeg sidder også i en efterskoles bestyrelse i øvrigt, og jeg kan se rigtig mange, der har glæde af at blive voksne mennesker sammen på en måde, som er helt anderledes, og hvor man udvikler sig og gør sig klar til at gå i gang med en ungdomsuddannelse. Det viser alle undersøgelser i øvrigt også er rigtig godt.

Derfor tror jeg, at der både er de, der uafklarede, der er de, som socialt har brug for det, og der er de, som kundskabsmæssigt har brug for det. Og den opskrift, den model, som De Konservative jo havde pålagt regeringen i regeringsgrundlaget, om, at man skulle afskaffe 10. klasse og gøre det til sådan en slags halvårsuddannelse med, jeg ved ikke hvor meget brobygning i, har jeg aldrig troet på og kommer aldrig til det.

Men jeg er sådan set meget enig i, at de unge mennesker skal have tid til at gå i gang med en ungdomsuddannelse. Vi ser alt for mange, der får startet forkert og falder fra og dermed ikke kommer i gang med en ungdomsuddannelse. Når jeg så sagde, at alle unge mennesker gerne vil starte på en ungdomsuddannelse, er det vigtigt, at de får startet rigtigt, og der er jeg enig med Venstre i, at vejledning er vigtig. Men jeg tror ikke på, at vi skal afskaffe 10. klasse.

Kl. 19:28

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Fru Charlotte Dyremose for endnu en kort bemærkning.

Kl. 19:28

Charlotte Dyremose (KF):

Nu er der jo aldrig nogen, der har talt om at afskaffe 10. klasse, men om at målrette 10. klasse netop til dem, som har behov for afklaring eller f.eks. faglig opkvalificering.

Ordføreren må jo være enig med mig i, at der er altså en gruppe elever, som allerede var startet i folkeskolen og derfor ikke har nydt godt af de mange ting; som den her regering har gennemført med flere fag i et antal timer, elevplaner osv., og at vi stadig væk har et alt for højt antal, der kommer ud af folkeskolen uden at have de helt basale kundskaber. Var det så ikke værd at ofre lidt krudt på, at de elever så får de her basale kundskaber? Og er det så ikke lidt ærgerligt, at man fra socialdemokratisk side vælger at sige: Nej, vi skal sådan det brede, vi tør ikke fokusere, vi tør ikke lave en ordentlig indsats over for dem, der har allermost behov for det? For de, der er klar til en ungdomsuddannelse, kan jo vælge at tage den, og derfor er det de andre grupper, nemlig de, der er uafklarede, eller de, der har brug for faglig eller social opkvalificering, der netop har behov for at få den styrkede indsats umiddelbart inden ungdomsuddannelsen.

Kl. 19:29

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo at svare.

Kl. 19:29

Carsten Hansen (S):

Nu tror vi ikke på, at det at halvere 10. klasse til et halvt år med en masse brobygning betyder, at flere vil være parate til en ungdomsuddannelse. Men det kommer vi aldrig til at prøve, for hverken i befolkningen eller i Folketinget var der flertal for det. Så sådan var det, regeringen kunne ikke komme igennem med sit forslag.

Men må jeg ikke sige: Det er jo en ganske alvorlig situation, vi står i, hvor frafaldet stiger og stiger og færre får en ungdomsuddannelse. I øvrigt viste samtlige tal i globaliseringsforhandlingerne, at det gik ned ad bakke på stort set alle områder. Og det mener jeg vi skal tage alvorligt, derfor er denne forespørgsel jo også rejst.

Men hvis jeg skal pege på folkeskolen, vil jeg sige, at vi jo kunne starte med at lade være med at putte så mange elever i klasserne. Vi kunne lave lektiehjælpsgaranti for de unge mennesker,

vi kunne tilbyde lektiehjælp i alle SFO'erne. Vi vil gerne arbejde med undervisningsassistenter i folkeskolen, vi vil gerne arbejde for en bygningsmæssig renovering af vores folkeskole, mere efteruddannelse, bedre ledelse. Jeg tror, hvert eneste parti kunne nævne en masse ting, som skulle gøre det.

Det, som jeg jo er rystet over, er, at folk, der arbejder professionelt med det her område, kan gå ind i en 2. eller 3. klasse og sige: Her kan vi faktisk diagnosticere, at der er en række af de her elever, der vil få problemer; de vil måske aldrig komme videre. Hvorfor søren tager vi ikke fat allerede der så? Så der er jeg sådan set enig; det skal vi gøre. Men det er ganske alvorligt, at der ikke er sket mere.

Kl. 19:30

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ordføreren. Vi fortsætter i ordførerrækken. Næste ordfører er fru Karin Storgaard, Dansk Folkeparti.

Kl. 19:31

(Ordfører)

Karin Storgaard (DF):

Dansk Folkeparti er af den opfattelse, at målsætningen om, at 85 pct. af en ungdomsårgang skal gennemføre en ungdomsuddannelse i 2010 og 95 pct. i 2015, er en rigtig god målsætning. Men der er altså nogle forhindringer på vejen.

Når vi følger den udvikling, der er i dag, tror jeg, det kan være svært at nå målet. Det viser sig, at frafaldet er værst på erhvervsuddannelserne, men det er også for højt på gymnasieområdet. Det fremgår af Undervisningsministeriets opgørelse.

En af hovedudfordringerne for at sikre en ungdomsuddannelse til alle er efter Dansk Folkepartis holdning, at frafaldet på erhvervsuddannelserne nedbringes. Der er mange årsager til og forklaringer på frafaldet, og der er udarbejdet nogle analyser, der bl.a. peger på de studerendes baggrund, uddannelsernes indhold og tilrettelæggelse og det sociale miljø.

Det viser sig i øvrigt, at rigtig mange indvandrere og efterkommere af indvandrere falder fra. De gennemfører ikke en erhvervsuddannelse, fordi de er for dårlige til dansk, især unge mænd med anden etnisk baggrund end dansk. På landsplan får således kun 63 pct. af indvandrere og deres efterkommere en ungdomsuddannelse, nemlig 70 pct. af kvinderne og 57 pct. af mændene. Ansvar for ligger i høj grad hos den enkelte og hos forældrene, og vi finder det

derfor positivt, at området har fået særlig fokus her.

Erhvervsskolerne er alt for tit ude for, at eleverne ikke har tilstrækkelige grundlæggende færdigheder, og det giver problemer med både at læse og at regne. De internationale PISA-målinger har jo vist, at hver sjette unge forlader folkeskolen uden læseevner, der er tilstrækkelige til at kunne klare et videre uddannelsesforløb, og at eleverne på erhvervsskolerne har lavere karakterer end dem, der vælger gymnasiale uddannelser.

Det er ikke noget nyt, at Dansk Folkeparti ønsker at bevare 10. klasse. Det viser sig, at når de unge forlader folkeskolens 10. klasse, er der flere, der går videre til en ungdomsuddannelse, end efter f.eks. 9. klasse. Styrkelse af 10. klasse, styrket brobygning samt tidligere vejledning er gode tiltag.

I forbindelse med globaliseringsaftalen udsendte Dansk Folkeparti den 5. november en pressemeddelelse, hvor vi gjorde opmærksom på, at vi glæder os over, at forligskredsen af de uforbrugte midler fra globaliseringspuljen i 2007 bl.a. afsætter yderligere 50 mio. kr. til attraktive professionshøjskoler og 44 mio. kr. til erhvervsuddannelserne. Vi skriver desuden i pressemeddelelsen, at der gives hjælp til udkantsområderne, og det fremgår jo i øvrigt også af finansloven, hvor det nævnes, at grundtilskudsmodellen søges justeret med virkning fra den 1. januar 2010 for netop at sikre erhvervsrettede uddannelser i udkantsområderne.

Vi kan jo se, at der er lagt op til styrkelse af fagligheden i folkeskolen med flere initiativer, bl.a. inden for læsning og matematik. Det er tiltag, som Dansk Folkeparti mener kan afhjælpe de problemer, der er i øjeblikket. Af tabellen i bilag 1 af 1. oktober 2008 fremgår de iværksatte initiativer. Vi mener desuden, det er vigtigt med en tæt dialog mellem erhvervsskolerne og Undervisningsministeriet samt en handleplan med det formål at nedbringe frafaldet.

Så skal jeg i øvrigt henvise til det forslag til vedtagelse, som vi har udarbejdet sammen med Venstre og De Konservative.

Kl. 19:34

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ordføreren bedes blive stående. Der er en enkelt kort bemærkning. Fru Johanne Schmidt-Nielsen.

Kl. 19:34

Johanne Schmidt-Nielsen (EL):

Jeg har to spørgsmål. Først og fremmest forstår jeg simpelt hen ikke, hvad ordføreren siger, men

det kan være, at ordføreren kan opklare det – står ordføreren virkelig og siger, at der er forskel på, hvor ansvaret for muligheden for at gennemføre en ungdomsuddannelse ligger, alt efter om der er tale om unge med etnisk dansk baggrund eller unge med anden etnisk baggrund? Hører jeg rigtigt, når jeg hører ordføreren sige, at der i familier med anden etnisk baggrund ligger et ekstra stort ansvar for, at de unge enten gennemfører eller ikke gennemfører?

Det andet spørgsmål, jeg vil stille, er, om ordføreren anerkender, at færre unge gennemfører en ungdomsuddannelse, og at det tal er faldet under den siddende regering og dermed også i en periode med Dansk Folkeparti som støtteparti. Anerkender ordføreren, at Dansk Folkeparti bærer en stor del af ansvaret for, at færre unge i dag gennemfører en ungdomsuddannelse?

Kl. 19:35

Den fg. formand (Karen J. Klint):
Værsgo til ordføreren.

Kl. 19:35

Karin Storgaard (DF):

Hvad angår de unge indvandrere, så skyldes det nok, at der er mange er dem, der ikke kan tilstrækkeligt dansk. Der er mange indvandrerfamilier, hvor forældrene ikke kan tale dansk med deres barn, og det er måske ikke ligefrem det, der fremmer danskundskaberne. Så det er rigtigt opfattet, at vi mener, at der er brug for bedre danskundskaber, for man kan jo se, at mange af de unge, der ikke kan komme ud og videre med deres uddannelse, altså er nogle, der taler dårligt dansk eller næsten ikke taler dansk, eller hvis forældre overhovedet ikke taler dansk. Der er i hvert fald i Københavns Kommune mange familier, hvor moderen f.eks. ikke taler spor dansk, mens faderen måske taler lidt dansk, men det er ikke nok til, at de unge får nogle bedre danskundskaber.

Jeg kan ikke fortælle, hvad der er sket tidligere, for jeg er jo normalt ikke ordfører på denne sag, men er herinde som stedfortræder, men jeg kan bare se i oversigterne, at tallet er faldet lidt på området de sidste par år. Så kan jeg faktisk ikke sige andet, for jeg har ikke forudsætningerne, da jeg ikke har været med herinde i den tid.

Kl. 19:36

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Fru Johanne Schmidt-Nielsen for endnu en kort bemærkning.

Kl. 19:36

Johanne Schmidt-Nielsen (EL):

Jeg spørger sådan set ikke om, hvad årsagen er til, at unge med anden etnisk baggrund har sværere ved at gennemføre. Det er der mange årsager til, og man kunne jo fra både Dansk Folkeparti og regeringens side vælge at gå ind og støtte de her unge. Det, jeg spørger om, er, hvorvidt ordføreren står og siger, at man som ung med anden etnisk baggrund og som familie, der har en ung med anden etnisk baggrund, bærer et større individuelt ansvar for det unge menneskes gennemførelse af en uddannelse, end en familie med etnisk dansk baggrund gør.

Kl. 19:37

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo at svare.

Kl. 19:37

Karin Storgaard (DF):

Til det sidste spørgsmål vil jeg sige, at jeg mener, at jeg har svaret på det både i indlægget og i sidste runde. Så vil jeg sige, at vi da gerne vil støtte de unge, og det er jo derfor, vi bl.a. henviser til det i forslaget. I øvrigt mener jeg også, at det er nævnt i papirerne. Jeg kan ikke huske, om ministeren var inde på det, men jeg ved i hvert fald, at det er nævnt i nogle af de papirer, jeg har set i forbindelse med sagen.

Kl. 19:38

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ordføreren. Vi fortsætter i ordførerrækken, og den næste ordfører er fru Nanna Westerby, SF.

Kl. 19:38

(Ordfører)

Nanna Westerby (SF):

Der er jo bred opbakning til målet om, at 95 pct. af en ungdomsårgang skal have en ungdomsuddannelse – det har der været siden 1990'erne. Og i 2006 fik vi så sat årstal på, hvornår målet skal være indfriet: 85 pct. af en ungdomsårgang skal have en ungdomsuddannelse i 2010 og 95 pct. i 2015. SF støtter jo fuldt ud de målsætninger, og det gør vi, fordi vi ved, at der kommer til at være et behov for veluddannet arbejdskraft fremover. Der kommer til at være et behov for veluddannet arbejdskraft, og der kommer særlig til at være et faldende behov for ufaglært arbejdskraft.

Prognoser forudser, at hvis vi fortsætter, som vi kører nu, vil der være et overskud, der vil være mere end 150.000 ufaglærte uden ungdomsuddannelse flere, end der er behov for frem til 2018. Så alt i alt er målsætningerne på

det her område jo fornuftige, men desværre går tallene den forkerte vej. I 1990'erne voksede antallet af unge med en ungdomsuddannelse fra 76 pct. til 83 pct., men med Venstre, Konservative og Dansk Folkeparti ved roret er det tal faldet, så nu kun 79 pct. tager en ungdomsuddannelse. Vi skal faktisk tilbage til 1993 for at finde et tal, der er så lavt; det er 15 års udvikling og fremgang, der er blevet elimineret. Det synes jeg er meget bekymrende, og derfor er det en meget relevant debat, vi har her i dag.

Jeg må også sige, at jeg er lidt skuffet over undervisningsministerens tale og også over ordførerne fra regeringspartierne, som jeg lidt synes negligerer problemet. Da vi sidst tog det her problem op for vel et halvt års tid siden, skød undervisningsministeren ligesom i dag skylden på konjunkturerne – de unge tager job i stedet for uddannelse, nu hvor der er mangel på arbejdskraft, lød forklaringen. I SF mener vi altså bare, at netop i de år, hvor vi har haft overskud i samfundsøkonomien, burde vi også have haft overskuddet til at give flere unge en ungdomsuddannelse.

I dag, når vi nu tager problemet op igen, siger undervisningsministeren, at vi skal være tålmodige og vente på effekterne af mentorordninger på erhvervsskolerne og håbe på, at udviklingen vender. Men regeringen har i 7 år haft chancen for at gøre noget ved problemet, og undervisningsministeren er samlet set den længst siddende undervisningsminister, der i alt har haft ansvaret for uddannelsespolitikken i samlet set mere end 14 år. Så jeg må altså indrømme, at min tålmodighed er ved at være brugt op, og jeg håber meget, at vi i dag kan finde frem til nye initiativer, der kan vende den her udvikling.

Det er der alvorlig brug for, for manglende uddannelse er ikke kun et samfundsproblem. Det er først og fremmest et problem for de mennesker, der risikerer at stå som ufaglærte på et mere brutalt og stadig mere usikkert arbejdsmarked. Vi ved, at de unge, der ikke starter på en ungdomsuddannelse inden 3 år efter folkeskolen, har dobbelt så høj ledighed og i gennemsnit tjener 62.000 kr. mindre end dem, der kom i gang med en ungdomsuddannelse inden 3 år efter folkeskolen. Så selv om man senere skulle få taget en uddannelse, betyder det altså noget, om man kommer hurtigt i gang efter folkeskolen. Vi skal selvfølgelig arbejde for de bedste vilkår for voksen- og efteruddannelse, men vores målsætning er, at 95 pct. af de unge skal starte på en ungdomsuddannelse, og det er den målsætning,

vi diskuterer i dag, og det er den målsætning, der er så vigtig for tilknytningen til arbejdsmarkedet og indkomsten. Så der er virkelig behov for, at vi får sat gang i udviklingen.

Noget af det, vi håber på i SF, er, at vi kan få lavet en uddannelseskommission – en kommission af folk, der, som Venstres ordfører også efterlyste, netop til daglig arbejder med uddannelsessystemet, og som kender til uddannelsessystemet, og i øvrigt også en kommission, som rigtig mange i uddannelsessystemet efterlyser, så man kan undgå ad hoc-tiltag og ad hoc-ændringer, men så man kan få lagt en samlet plan for, hvordan vi når målsætningen.

Jeg var i sidste uge til en uddannelseskonference i Region Nordjylland, og her lød det samstemmende fra erhvervsskoleledere og gymnasierektorer, at de oplever flere unge med svære sociale og personlige problemer, som de skal rumme i deres uddannelsesinstitution. Hvis de skal klare den udfordring, skal de have ressourcerne til det. Jeg har hørt om lærerfri timer, om stigende klassekvotienter og om stressede lærere på erhvervsuddannelser, der siger til eleverne, at de ikke må stille mere end tre spørgsmål om ugen, for mere er der ikke tid til. Det er ikke overskud. Det er ikke udtryk for, at der er tilstrækkelig med ressourcer.

Alligevel vil regeringen og Dansk Folkeparti skære 312 mio. kr. på ungdomsuddannelserne. Jeg ved godt, at det bliver kaldt for effektiviseringer, men det indrømmes også, at det ikke er sikkert, at man kan finde alle pengene ved besparelser, og så bliver det jo til deciderede nedskæringer. Det er eksempler som disse, der får mig til at overveje, om regeringen overhovedet tager det her spørgsmål seriøst, og jeg håber meget, at der, når undervisningsministeren samler op på det senere, vil komme nogle bud på, hvad man kan gøre for at få vendt den her udvikling. I SF vil vi i hvert fald arbejde for at få stoppet nedskæringerne og lavet en samlet handlingsplan for, hvordan vi kan få flere unge til at tage en uddannelse.

Så vil jeg på vegne af Socialdemokratiet, De Radikale, SF og Enhedslisten fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget konstaterer, at regeringen har sat uddannelsesløftet i Danmark over styr, så man skal tilbage til 1993 for at finde færre unge, der

gennemfører en ungdomsuddannelse. Folketinget opfordrer regeringen til at arbejde for reformer af uddannelsessystemet, så alle får en ungdomsuddannelse:

- Nedskæringerne på ungdomsuddannelserne skal stoppes.
- En fornuftig basisøkonomi, der ikke udhules af tvungne besparelser på statens indkøb, administrative fællesskaber m.v.
- Lærerfri timer skal afskaffes, medmindre de er pædagogisk begrundede.
- Mulighed for mere holdundervisning med færre elever end i klasserne.
- Lokaler og udstyr skal være tidssvarende. Arbejds miljøet for eleverne skal forbedres.
- Fokus på kvalitetsløft af erhvervsuddannelserne.
- Indførelse af udkantstaxameter og tosprogs-taxameter.
- Løbende efteruddannelse af lærerne.
- Moderne undervisningsmetoder og genindførelse af gruppeprøver.
- Styrket statslig finansiering af produktions-skolerne. Flere praktiske veje til ungdomsuddannelserne.
- Nedsættelse af uafhængig ungdomsuddannelseskommission med anbefalinger til national strategi for gennemførelse af 95 pct. målsætningen.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 14).

Kl. 19:44

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak. Jeg bliver nødt til at gøre opmærksom på, at man nok skal give lidt mere plads i sin ordførertale til at få læst en vedtagelse op inden for den tid, man har.

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse:

»Folketinget konstaterer, at regeringen har sat uddannelsesløftet i Danmark over styr, så man skal tilbage til 1993 for at finde færre unge, der gennemfører en ungdomsuddannelse. Folketinget opfordrer regeringen til at arbejde for reformer af uddannelsessystemet, så alle får en ungdomsuddannelse:

- Nedskæringerne på ungdomsuddannelserne skal stoppes.
- En fornuftig basisøkonomi, der ikke udhules af tvungne besparelser på statens indkøb, administrative fællesskaber m.v.
- Lærerfri timer skal afskaffes, medmindre de er pædagogisk begrundede.

- Mulighed for mere holdundervisning med færre elever end i klasserne.
- Lokaler og udstyr skal være tidssvarende. Arbejds miljøet for eleverne skal forbedres.
- Fokus på kvalitetsløft af erhvervsuddannelserne.
- Indførelse af udkantstaxameter og tosprogs-taxameter.
- Løbende efteruddannelse af lærerne.
- Moderne undervisningsmetoder og genindførelse af gruppeprøver.
- Styrket statslig finansiering af produktions-skolerne. Flere praktiske veje til ungdomsuddannelserne.
- Nedsættelse af uafhængig ungdomsuddannelseskommission med anbefalinger til national strategi for gennemførelse af 95 pct. målsætningen.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 14).

Dette forslag til vedtagelse vil indgå i de videre forhandlinger.

Der er en enkelt, der har markeret for at få en kort bemærkning. Fru Charlotte Dyremose.

Kl. 19:46

Charlotte Dyremose (KF):

Jeg er jo stadig væk lidt fokuseret på det med også at få gjort de unge klar til at komme i en ungdomsuddannelse, og en af de ting, som jeg jo godt kunne ønske mig at man fokuserede lidt mere på, er det med at give de unge mulighed for noget mere brobygning i 10.-klasser-forløbet. Der kunne jeg jo så forstå, at fru Nanna Westerby's kollega, hr. Karsten Hønge, har set et forsøgovre på Fyn, hvor man i 10. klasse faktisk er i brobygning 3 ud af ugens 5 dage, og det har han så talt varmt for, og det glæder mig meget, for jeg kan nu høre, at Socialdemokraterne og Radikale åbenbart ikke synes, at det her med brobygning kan styrke de unges mulighed for at komme videre efter 10. klasse. Men jeg vil bare høre, om fru Nanna Westerby er enig med sin kollega i, at det måske var en vej at gå, så vi måske på den måde kunne finde hinanden.

Kl. 19:47

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 19:47

Nanna Westerby (SF):

Jeg har ikke noget imod, at man f.eks. laver mere praktik i forløbet i 10. klasse. Det, jeg synes er stærkt problematisk ved det, som De Konservative har foreslået i forhold til 10. klasse, er, at man siger, at 10. klasse bliver for en særlig gruppe-

pe elever, nemlig for folk, som f.eks. har dårlige faglige kundskaber. Jeg synes, at 10. klasse skal være for alle. Det synes jeg, dels fordi det viser sig, at de, der har gået i 10. klasse, faktisk klarer sig godt på en ungdomsuddannelse, dels fordi der er nogle, der har brug for at komme i 10. klasse for at udvikle personlige og sociale kompetencer, og det er altså ikke noget, man kan måle sig til.

Kl. 19:47

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til fru Charlotte Dyremose for endnu en kort bemærkning.

Kl. 19:47

Charlotte Dyremose (KF):

Men jeg vil spørge fru Nanna Westerby, om det ikke er rigtigt, at vi har haft et stort problem med, at der desværre er et antal årgange, der kommer igennem folkeskolen nu uden at have haft glæde af de her rigtig mange tiltag, som vi har lavet i form af eksempelvis at styrke et antal fag, lave elevplaner osv. De unge mennesker skal jo altså nu ud og klare sig i det videre uddannelsessystem, og kunne vi dog ikke enes om, at det måske var en god idé at give dem den her ekstra hånd? Dermed skal vi ikke nødvendigvis udelukke nogen, men simpelt hen fokusere den sidste del af det, der sker inden ungdomsuddannelsen, på særligt at hjælpe de unge, der ikke har haft de bedste forudsætninger for at komme igennem folkeskolen.

Er det ikke primært dem, vi skylder en hjælpende hånd her? For man kan sige, at de andre, der klarer sig udmærket og bare godt sådan kunne tænke sig et ekstra år, nok skal klare sig. Har vi ikke som politikere et særligt ansvar over for den gruppe unge mennesker, der har fået dårlige forudsætninger med fra starten, og som dermed har sværest ved at komme igennem en ungdomsuddannelse?

Kl. 19:48

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 19:48

Nanna Westerby (SF):

Jo, det har vi bestemt, og derfor kan det selvfølgelig også undre mig meget, at nogle af dem, der under den her regering har været rigtig, rigtig hårdt ramt af besparelser, har været sådan nogle som erhvervsskolerne.

Men jeg må sige, at jeg ellers er meget uenig i det uddannelsessyn, der bliver lagt frem, nemlig at vi ligesom skal lave uddannelser som sådan et sikkerhedsnet for dem, der virkelig har haft

det hårdt, og de andre har bare ikke brug for at få noget ekstra udvikling i en 10. klasse. Jeg tror, at der er rigtig mange unge, der har godt af at komme i en 10. klasse. Sådan en som min lillebror har haft rigtig godt af det. Han kom videre på htx. Det ville han nok have gjort uanset hvad, men jeg er helt sikker på, at han har klaret den uddannelse meget bedre, fordi han har gået i 10. klasse. Dem skal der være plads til.

Men så synes jeg da til gengæld, at det er helt fint, at der er de forsøg, man f.eks. laver på Fyn, hvor man har noget af tiden for elever, der virkelig har brug for en masse praktisk arbejde ved siden af det boglige. Så er det rigtig fint, at man har nogle 10.-klasses-forløb, hvor de har mere praktik i det forløb, end de ellers ville have. Det synes jeg er fornuftigt. Jeg synes bare ikke, at 10. klasse kun skal være for de elever.

Kl. 19:49

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Vi går videre med de korte bemærkninger. Den næste er fra fru Anne-Mette Winther Christiansen, værsgo.

Kl. 19:49

Anne-Mette Winther Christiansen (V):

Jeg har forstået på gruppeformanden for SF, at SF er et meget økonomisk ansvarligt parti. Er det korrekt?

Kl. 19:50

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 19:50

Nanna Westerby (SF):

Ja, det er korrekt.

Kl. 19:50

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Fru Anne-Mette Winther Christiansen for endnu en kort bemærkning.

Kl. 19:50

Anne-Mette Winther Christiansen (V):

Så vil jeg gerne spørge, hvor finansieringen er til de forslag, der ligger her. For som jeg ser det, kan jeg jo snart regne sammen, at vi når op over 1 mia. kr., og jeg har ikke set noget finanslovforslag fra SF, der lægger en finansiering ind her. Og jeg har også erfaret via de forligskredse, der er, at SF ikke er med ved bordet i globaliseringsforliget på velfærdsaftalen. Der er ligesom ikke rigtig den der medansvarlighed omkring finansiering kontra forventninger, krav og udmøntninger.

Kan SF prøve at forklare mig lidt mere om, hvordan de ting hænger sammen?

Den fg. formand (Karen J. Klint):
Værsgo til ordføreren.

Kl. 19:50

Nanna Westerby (SF):

Venstres ordfører er meget velkommen til at gå ind på www.sf.dk. Derinde kan man nemlig finde SF's 2015-plan. Der har vi sat 5 mia. kr. ekstra af til uddannelse bredt. 600 mio. kr. af dem skal gå til ungdomsuddannelserne. Og derinde kan man se krone til krone, hvordan de forslag, som ligger her, er finansieret.

Kl. 19:50

Kl. 19:51

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak for ordføreren. Vi fortsætter i ordførerrækken. Den næste ordfører er fru Charlotte Dyremose fra De Konservative.

Kl. 19:51

(Ordfører)

Charlotte Dyremose (KF):

Man kunne jo næsten fristes til at sige tak for anledningen til at remse de utrolig mange initiativer op, som vi Konservative sammen med vores regeringspartnere og også forskellige forligspartnere her i Folketinget har lavet over de sidste mange år. Der er flere ordførere, der sådan har talt for en samlet kommission eller plan eller et eller andet, og det skulle der så ikke være i den politik, som regeringen fører. Men sagen er jo den, at den samlede plan for bl.a. at styrke målet om, at flere kommer igennem en ungdomsuddannelse, og sådan set også det videre mål med, at flere får en videregående uddannelse, handler om at styrke uddannelsessystemet hele vejen. Det handler om at starte helt derude, hvor man sikrer, at det enkelte barn er sprogligt klar til at starte i børnehaveklassen og altså dermed ikke på grund af nogle sproglige barrierer falder enten fagligt eller socialt bagud.

Så håber jeg ikke, at jeg hørte den radikale ordfører korrekt, da hun sagde, at det ikke har så meget at gøre med folkeskolen, for det har da i den grad meget at gøre med folkeskolen. Det er i den grad en vigtig forudsætning for, at man klarer sig godt i det videre uddannelsessystem, at man har fået en god faglig ballast med sig fra folkeskolen. Derfor er en vigtig del af at opfylde den her målsætning om, at 95 pct. af en ungdomsårgang på sigt skal have en ungdomsuddannelse, da netop at styrke folkeskolen.

Det har vi gjort med bindende slut- og trinmål, vi har lavet nationale test og elevplaner, og vi har sikret flere timer i fag som fysik, kemi, biologi, dansk og matematik. Så er der, som det

også er nævnt tidligere, den nye læreruddannelse med færre linjefag og en aldersopdeling i de centrale fag dansk og matematik. Det er noget, som vi selvfølgelig løbende må følge op på og sikre hele tiden har de bedste forudsætninger.

Der er den obligatoriske børnehaveklasse, og man kan sige, at det er at starte et sted, hvor det varer lidt længe, inden de når til en ungdomsuddannelse, men det er jo et spørgsmål om at sikre, at alle børn har de samme gode forudsætninger for at klare sig i skolen og dermed også på ungdomsuddannelsen.

Sagen er jo den, at de ressourcestærke børn, der har nemt ved det faglige og nemt ved den almindelige undervisningsstil og i øvrigt har nogle veluddannede forældre, der er klar til at hjælpe dem med lektierne derhjemme, nok skal klare sig, stort set uanset hvilket skolesystem vi har – det er lidt ærgerligt, hvis de sidder og keder sig, fordi de ikke bliver udfordret. Men der, hvor den store udfordring jo også ligger, er netop i at sikre, at de børn, der ikke hjemmefra har alle de her gode forudsætninger, rent faktisk får noget hjælp i skolen. Det er så bl.a. dér, den obligatoriske børnehaveklasse og elevplanen kommer ind i billedet.

Så er der uddannelsesplanerne; der er den særlige vejledningsindsats, som skal starte allerede i 6. klasse. Og så er der 10. klasse, som jeg har nævnt ved flere lejligheder, og som jo nu er blevet styrket og målrettet mere mod dem, som har et særligt behov for at blive fagligt eller socialt udviklet, inden de kommer videre i en ungdomsuddannelse. Vi kunne godt have ønsket os, at man havde turdet tage tyren ved hornene og i højere grad havde sørget for særlig at hjælpe dem, der har behov for det, og ikke bare havde sagt, at det hele skal være for alle, men at det godt kan være, at det er for alle, men at det altså er målrettet dem, der har de største behov. Det synes vi godt man må turde sige i et velfærds-samfund.

Så er der jo selvfølgelig de mange indsatser på bl.a. erhvervsuddannelserne, som også flere har remset op. Jeg skal ikke blive ved med det, men nævne, at der derudover selvfølgelig også er gymnasiereformen, som vi forventer at skulle se på igen her hen over de kommende måneder og se på, om vi kan gøre noget for at forbedre den.

Så er der jo hele evalueringsspørgsmålet, hvis jeg lige må tage det med her til sidst, for skal vi bare hele tiden sådan lave lappeløsninger? Der må vi fra konservativ side sige, at et af de områ-

der, hvor der har været en del ændringer, jo bl.a. er på gymnasieområdet, og vi synes, det er vigtigt, at vi nu ligesom en gang for alle siger, at nu har vi fået det første fulde forløb igennem, og nu tager vi en grundig overvejelse af, hvad det er, der skal ændres, og så gør vi det i ét hug. Vi vil gerne lave ændringer, og vi vil gerne lave justeringer hele tiden, sådan at det bliver bedre, men vi skal altså også huske, at der er mennesker ude på den anden side, både elever og lærere, der skal have en dagligdag til at fungere og derfor ikke kan leve med, at tingene bliver lappeløsningsændret hele tiden. Vi skal altså gøre os grundige overvejelser, både når vi ikke ændrer, og også når vi ændrer.

Så vil jeg til sidst sige til Socialdemokraterne, at det jo er udmærket med forslag om bl.a. lektiehjælp og undervisningsassistenter, men det er bare ærgerligt, at der skulle en borgerlig regering til for at begynde at sætte initiativer i gang på det område. Men det kan vi jo så i fællesskab glæde os over, selv om det da er lidt ærgerligt, at det så ikke blev sat i gang for 10 år siden, for så kunne det jo også have gavnet dem, der skal starte en ungdomsuddannelse i dag.

Kl. 19:56

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Der er foreløbig tre indtegnet til korte bemærkninger. Den første er fru Nanna Westerby, værsgo.

Kl. 19:56

Nanna Westerby (SF):

Nu er der jo blevet sagt utrolig meget om folkeskolen, og jeg er helt enig i, at folkeskolen betyder utrolig meget for, om de unge klarer sig godt videre på ungdomsuddannelserne.

Jeg har hørt meget om ordførerens syn på, hvad der er blevet gjort af godt, og hvad der er af gode planer for folkeskolen, men jeg kunne godt tænke mig at høre lidt om, hvad de mange gode planer for at forbedre ungdomsuddannelserne er, for det betyder jo også noget, at man kan mindske frafaldet på ungdomsuddannelserne. Hvad er det konkret, man særlig vil gøre ved erhvervsuddannelserne for at mindske frafaldet og for at vende udviklingen? Så vil jeg bare lige høre: Er det rigtigt forstået, at ordføreren synes, at det går godt med den her målsætning? Synes ordføreren, at den i de sidste par år ligesom er trukket i den rigtige retning?

Kl. 19:57

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ordføreren.

Charlotte Dyremose (KF):

Jeg tror ikke, at jeg sagde noget om, at målsætningen var trukket i den rigtige retning. Jeg tror, jeg sagde noget om, at der var taget en lang række initiativer for at hjælpe til med, at vi kan trække i den rigtige retning, sådan at vi kan nå den her målsætning. Jeg synes sådan set, det er det, der er rigtig væsentligt, og så må vi jo forsøge at samarbejde om det.

Så spørger fru Nanna Westerby også om f.eks. erhvervsuddannelserne. Her er det jo et spørgsmål om bl.a. at have sikret bedre grundforløb, flere trindelte uddannelser, mulighed for niveaudeling og derudover jo altså også de her kontaktlærerordninger, mentorordninger, tilbud om socialpsykologisk rådgivning osv., alt sammen ting, der skal være med til at forbedre det sociale miljø og forbedre kontakten og støtten i ungdomsuddannelserne, sådan at måske også de, der har let ved at falde fra, føler, at de har en kontakt og en forpligtelse og dermed bliver tilskyndet til at blive på uddannelsen.

Kl. 19:58

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Fru Nanna Westerby for endnu en kort bemærkning.

Kl. 19:58

Nanna Westerby (SF):

Det er gang på gang overraskende for mig, at regeringspartierne tror, at det er nok for at vende udviklingen, at man laver en mentorordning og en kontaktlærerordning og lidt trindeling. Hvis man snakker med erhvervsskoleledere, tror jeg ikke, man finder en eneste erhvervsskoleledere, som siger, at det her mål er realistisk, medmindre der sættes flere ressourcer af til, at de kan få lov til at føre uddannelser igennem.

Vil den konservative ordfører erkende, at en af grundene til, at man rundt omkring er så presset, er, at man også er presset på økonomien bl.a. på grund af effekterne af de besparelser, der er på 312 mio. kr. nu?

Kl. 19:59

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 19:59

Charlotte Dyremose (KF):

Nej, altså de seneste tal, jeg kender – så vidt jeg husker sådan lige frit fra leveren – giver en samlet stigning i deres økonomi på ca. 4 pct.

Jeg synes, vi også skal huske, at noget af det, som jeg i hvert fald har indtryk af der gik galt på erhvervsuddannelserne, jo er den 2000-reform,

der blev lavet, hvor man individualiserede forløbene utrolig meget, og hvor man dermed ikke skabte den der tilknytning til de sociale fællesskaber på erhvervsuddannelserne. Jeg tror altså, det er en væsentlig forudsætning, at vi nu forsøger at genoprette det og få sikret, at man har et fællesskab både på nogle basishold og via f.eks. kontaktlærerordninger og mentorordninger, så man ikke bare får den faglige, men også den sociale tilknytning på erhvervsuddannelserne.

Kl. 20:00

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Fru Marianne Jelved for en kort bemærkning.

Kl. 20:00

Marianne Jelved (RV):

Det undrer mig egentlig, at vi skal høre fru Charlotte Dyremose fortælle om alle de initiativer, der er taget fra førskolealderen og igennem folkeskolen siden 2001, altså siden VK-regeringen trådte til. At bruge det som et eksempel på at fortælle, hvordan der rigtig er blevet ryddet op – det var ikke lige de ord, der blev brugt, men det ligger altså sådan i luften – efter letsindigheden i 1990'erne, hvordan hænger det sammen med, at andelen af unge, der tog en ungdomsuddannelse i 1990'erne, bare steg år efter år? Det gjorde den til og med 2000, og siden er den faldet, og hvad er forklaringen på det?

Kl. 20:01

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 20:01

Charlotte Dyremose (KF):

Nu forsøgte jeg i al beskedenhed at være konstruktiv i stedet for bare at være tilbageskuende. Sagen er jo den, at grunden til, at jeg faktisk tager fat helt nede i førskolealderen, altså er, at det tager de der 10-11 år, før man er igennem et skoleforløb og kommer ud i en ungdomsuddannelse. Så kan vi begynde at slå hinanden en hel masse i hovedet med, at de, der så kom ud af 9. og 10. klasse under den tidligere regering, altså var startet på skolebænken under Schlüterregeringen. Men det, jeg sådan set synes er relevant her, er at se på, hvad vi kan gøre, og hvad der er gjort, og hvad det er for en lang række af tiltag, som er blevet sat i gang.

Den her forespørgsel handler så vidt jeg ved om, hvad regeringen vil gøre. Til det er der at sige, at der er blevet gjort utrolig mange ting, som bl.a. skal evalueres. Vi bliver også nødt til at vente på de evalueringer for at se på, om der så er noget, vi skal justere. Så er det, jeg siger, at vi skal tænke os rigtig godt om, både hvis ikke vi

gør noget, og hvis vi gør noget. Det siger jeg altså, for der er taget utrolig mange initiativer, og vi skal selvfølgelig løbende se på, om vi kan tage endnu flere, endnu bedre initiativer, men vi skal også passe på, at det ikke bare bliver lovændring efter lovændring efter lovændring. Der skal rent faktisk være noget indhold, og derfor skal vi også se på, om tingene virker, før vi bare laver dem om igen.

Kl. 20:02

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Fru Marianne Jelved for endnu en kort bemærkning.

Kl. 20:02

Marianne Jelved (RV):

Måske har det i virkeligheden været problemet igennem de seneste 7 år, at man ikke har ventet og set på de initiativer, man har sat i gang det ene år, men er fortsat det næste år med endnu flere nye ting – nu tænker jeg især på folkeskolen. Altså, der er jo ikke rigtig sammenhæng i det, der bliver sagt fra fru Charlotte Dyremose.

Det, jeg virkelig er bekymret over, er, at vi aldrig får gjort klart, hvad det egentlig er, der virker, og hvad der ikke virker, og at vi ikke vil bruge den viden, der faktisk reelt er, på at finde de bedst mulige løsninger.

Kan vi grave det spadestik dybere til næste år, i 2009, hvis det viser sig, at evalueringerne og tallene på de forskellige områder, hvor vi måler, stadig væk ikke retter sig? Er Det Konservative Folkeparti så parat til at sætte sig ned og finde ud af, hvad vi egentlig ved om, hvad der virker i uddannelserne, og så lade os begynde der?

Kl. 20:03

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 20:03

Charlotte Dyremose (KF):

Altså, så vidt jeg ved, var det bl.a. fru Marianne Jelved, der efterlyste alle mulige kommissioner med alle mulige ting, der skulle komme med en masse nye tiltag.

Det er rigtigt, at der er blevet lavet en lang række ændringer i folkeskolen; det er, fordi vi har ment, det var nødvendigt at lave en lang række ændringer i folkeskolen. Det har været nødvendigt at sikre, at børnene kan tale et alderssvarende dansk og har et godt sprog, inden de starter. Det har været nødvendigt at sikre højere faglighed bl.a. via flere timer, styrke skolehjem-samarbejdet bl.a. via elevplanerne, lave slut- og trinmål for også at styrke fagligheden. Og det er faktisk ting, vi helt stringent mener

har været nødvendige, og derfor er der lavet, ja, en lang række ændringer. Men det har hele tiden været med det mål at styrke fagligheden, sådan at vi styrker den enkelte elev bedst muligt, så den enkelte elev er bedst muligt rustet også til det videre uddannelsessystem.

Derfor har det her med folkeskolen, i modsætning til hvad fru Marianne Jøved sagde, faktisk også rigtig, rigtig meget at gøre med, om vi har et pænt optag på ungdomsuddannelserne. Det bliver vi nødt til at fastholde, men vi er selvfølgelig hele tiden åbne for at se på, om der skal gøres mere, om vi kan gøre andet, tænke anderledes. Det vil vi meget, meget gerne være med til, men det gør ikke, at vi ikke mener, at mange af de her ændringer har været meget nødvendige.

Kl. 20:05

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til hr. Leif Lahn Jensen.

Kl. 20:05

Leif Lahn Jensen (S):

Nu har jeg hørt fru Charlotte Dyremose sige ret meget, at det er vigtigt, at man putter noget faglighed i folkeskolen og gør noget for folkeskolen lige netop på dette område.

Der må jeg sige, at jeg giver fru Charlotte Dyremose fuldstændig ret; det er meget, meget vigtigt, at vi fokuserer på folkeskolen, på specialområderne, på forebyggende foranstaltninger. Men alle ved jo, at skolerne aldrig har haft det så svært, som de har nu – at der er blevet sparet på de her specialforanstaltninger, der er blevet sparet på specialområderne, på den forebyggende indsats og alt muligt andet ude i kommunerne. Det ved alle jo, det kan alle, der bare har børn gående i skole, jo se. Hvordan hænger det sammen med de udmeldinger, som den konservative ordfører kommer med nu?

Kl. 20:06

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 20:06

Charlotte Dyremose (KF):

Nu er det jo sådan, at det, vi kan gøre herinde fra Christiansborg – det ved hr. Leif Lahn Jensen udmærket – er at sætte en bunke penge af til f.eks. flere timer, til initiativer som elevplaner, til slut- og trinmål, til test osv. Og så har vi jo altså det, der hedder et kommunalt selvstyre, og derfor skal man også passe på med sådan at skære kommunerne over én kam og sige, at de alle sammen gør noget på en bestemt måde, for der er utrolig stor forskel på, hvor mange timer man

har i de forskellige fag i de forskellige kommuner, der er utrolig stor forskel på standarden.

Men det er altså, fordi vi har truffet den beslutning, at vi lader kommunerne selv vurdere, hvordan de vil prioritere. Den diskussion kan vi jo sagtens tage – om vi skal vælge at sige, at vi ikke skal have kommunalt selvstyre alligevel – hvis det er det, hr. Leif Lahn Jensen lægger op til. Men det er så bare overhovedet ikke det, den her debat går ud på. Det, som den her debat går ud på, er: Hvad kan vi gøre herindefra? Der har vi styrket skolen på en lang række områder, bl.a. ved at sætte penge af til flere timer i nogle af de centrale fag. Så skal vi ikke tage diskussionen om, hvorvidt vi skal have kommunalt selvstyre, ved en anden lejlighed?

Kl. 20:07

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Hr. Leif Lahn Jensen for endnu en kort bemærkning.

Kl. 20:07

Leif Lahn Jensen (S):

Jeg prøver bare på lige at tage pejling af skolerne, som ordføreren selv kom ind på. Det var ordføreren, jeg hørte begynde at snakke om kvalitet i skolerne, og så begynder ordføreren nu også at snakke om nogle kommuner, der gør det godt, og andre, der ikke gør det godt. Så vidt jeg husker at have set, er der 2 pct. af samtlige kommuner, der føler, at det egentlig er blevet bedre under den her regering – 2 pct. Er det så ikke snarere regeringen, der har et problem?

Men skide nu med det – der røg vist et ord ind, jeg ikke skulle bruge – nu spørger jeg så, og det er kun om det: Hvad er det konservative bud på, at det her tal, vi snakker om, er faldet under denne regering? Det spørgsmål er blevet stillet flere gange; vi har ikke fået et svar endnu.

Kl. 20:08

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ja, det er altid godt med lidt selverkendelse. Værsgo til ordføreren.

Kl. 20:08

Charlotte Dyremose (KF):

Jamen det er klart, at det hele tiden er værd at se på, hvad der kan være årsag. Jeg er ikke i tvivl om, at en stor del af årsagen er – fuldstændig som ministeren i øvrigt allerede har sagt det – at det er utroligt attraktivt at tage et af de rigtig mange job, der er lige for tiden. Vi har oven i købet en situation, hvor virksomheder giver deres ansatte bonus for at droppe uddannelsen til fordel for virksomheden.

Altså, vi har et arbejdsmarked, der skriger på arbejdskraft lige nu, og derfor bliver det desværre meget attraktivt for unge at tage et job, som jo giver en meget høj løn, i forhold til f.eks. at være på SU. Og det er da et kæmpeproblem. Men jeg synes altså heller ikke, at vi skal gøre det til et større problem, at vi ikke har nogen arbejdsløshed i det her land.

Så må vi bare se på, hvordan vi med andre midler kan forsøge at lokke de unge til at tage en ungdomsuddannelse, og det er vi nødt til at gøre, og derfor står vi med en kæmpestor udfordring med det arbejdsmarked, vi har i dag. Det er der slet, slet ingen tvivl om, men jeg synes bare ikke, at vi sådan skal ønske os tilbage til nogle tider, hvor arbejdsløsheden var meget højere, og man derfor lige så godt kunne tage en uddannelse.

Så kan man håbe, når vi så måske får de her mennesker lokket ind i uddannelsessystemet, at de ordninger, vi har lavet med realkompetencevurdering, kan hjælpe nogle til at komme lidt hurtigere igennem uddannelsessystemet på et senere tidspunkt. Selv om det ikke nødvendigvis er den optimale situation, er det dog ønskværdigt alligevel.

Kl. 20:09

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Der er endnu en, der har markeret for en kort bemærkning. Værsgo til hr. Carsten Hansen.

Kl. 20:09

Carsten Hansen (S):

Ja, vi får jo en masse fin snak om, hvordan det går, og det ene og det andet, men man kan jo ikke snakke sig ud af, at frafaldet er blevet fordoblet inden for de sidste 7 år. Vi kan ikke snakke os ud af, at der er færre, der får en ungdomsuddannelse.

Men jeg vil godt prøve at gribe fat i et enkelt hjørne, vi endnu ikke har været inde på i debatten, nemlig at antallet af elever på vores produktionsskoler er stærkt dalende. Der er ikke noget, der indikerer, at der ikke er brug for vores produktionsskoler, tværtimod. Med det frafald, vi ser på vores tekniske skoler og handelsskoler, er der faktisk brug for dem. Men nedgangen skyldes i høj grad, at denne regering har lagt finansieringen om, så det er kommunerne, der står for hele finansieringen.

Er der ikke et eller andet hos De Konservative, der gør, at man ud over al snakken er bekymret over – der er en lille orm, der gnaver – hvad der sker med de unge mennesker, der *ikke* kommer i gang med en almindelig uddannelse?

Vi får nemlig brug for dem med en faglært uddannelse.

Kunne det ikke være en overvejelse værd at lægge den finansieringsmodel om, så vi igen får unge mennesker på produktionsskolerne? I dag er det helt afhængigt af, om kommunerne har råd til det eller ej.

Kl. 20:10

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 20:10

Charlotte Dyremose (KF):

Nej, det tror jeg ikke nødvendigvis er løsningen. Det er løsningen at sikre, at vi selvfølgelig hele tiden har en struktur, der også gør, at man både fra statslig og fra kommunal side lever op til de forpligtelser, man har. Men igen er vi så ude i en diskussion om, hvorvidt vi skal have et kommunalt selvstyre, eller om vi skal vælge at sige, at der altså er partier herinde på Christiansborg, der ikke stoler på kommunerne, og derfor vælger vi at afskaffe det kommunale selvstyre. Og det er en helt anden diskussion, men den er jo selvfølgelig reel nok at have, hvis der er nogen, der har det ønske.

Kl. 20:11

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til hr. Carsten Hansen for endnu en kort bemærkning.

Kl. 20:11

Carsten Hansen (S):

Jeg er nødt til at sige, at jeg søreme synes, det er for småt og for ringe, ja, oven i købet for dårligt, når man, hver gang man forsøger at starte en målsætningsdebat eller en uddannelsespolitisk idédebat, bliver slået hovedet med det kommunale selvstyre.

Vi har faktisk haft de produktionsskoler finansieret først kommunalt, så rent statsligt, og så lagde vi et loft over på 5.500 elever – jeg har været med temmelig længe – og nu har man så ændret finansieringsformen fuldstændigt, så i hvert fald halvdelen af bidraget betales af kommunerne. De skal betale det ud af deres egen kasse. Det betyder, at uddannelse nu bliver blandet ind i områder som ældre, veje, folkeskoler og alt muligt andet.

Var det dog ikke en idé at sige, at det her søreme er vigtigt, i stedet for, som vi hører ude fra miljøet, at et ungt menneske farer rundt i 16-17 grundforløb, fordi det er billigere for en kommune at have de unge gående i grundforløb på en teknisk skole end at finansiere dem på en produktionsskole eller på kontanthjælp? Var det

dog ikke billigere, at vi stoppede den kassekamp – ikke klassekamp – og så sagde: Lad os nu få fat i de her målsætninger; vi *vil* have, at 95 pct. af alle unge får en uddannelse i 2015, og vi *vil* nå et måltal på 85 pct. i 2010 – og ikke al den uden-omssnak?

Derfor spørger jeg igen: Vil I være med til at sætte ind dér, hvor det virkelig batter noget, så de unge får startet rigtigt, frem for at snakke kommunalt selvstyre?

Kl. 20:12

Den fg. formand (Karen J. Klint):
Værsgo til ordføreren.

Kl. 20:12

Charlotte Dyremose (KF):

Jamen det vil vi meget gerne være med til. Undskyld jeg siger det, men jeg synes det bliver sådan en lidt sjov diskussion, for hr. Carsten Hansen siger dermed, at vi nu simpelt hen må trække det her område med produktionsskolerne ud, fordi det er så vigtigt, at vi ikke kan blande det ind i sådan nogle uvigtige ting som hjemme-hjælp, folkeskole og sådan nogle ting, som åbenbart ikke er så vigtige, at vi skal tage os af dem herinde på Christiansborg, men er så uvigtige, at vi godt kan overlade dem til kommunerne. Det er jo sådan set det, hr. Carsten Hansen står og siger, nemlig at det her område er for vigtigt til at blive blandet sammen med sådan noget som ældreplejen, som kommunerne tager sig af.

Altså, der må jeg bare sige, at der også er andre ting – og det vil jeg godt sige, selv om jeg er uddannelsespolitisk ordfører – end uddannelse, der også er utrolig vigtige, og som vi også godt tør overlade til vores kommuner.

Sagen er jo den, at når man ændrer de her refusionsordninger sådan, at kommunerne står for at skulle betale en større del af en ungs uddannelse, får kommunerne jo altså det tilskud – over det, der hedder bloktilskuddet – fra staten til at kunne finansiere det. Og så er tankegangen jo netop, at kommunerne skal tænke sig grundigt om og overveje, hvor de skal hjælpe til, at den her unge kommer hen, så den unge får det bedst tænkelige forløb. Så er det jo, alt andet lige, både menneskeligt og økonomisk i kommunernes interesse at sikre, at de unge mennesker bliver uddannet og dermed bliver gode aktive skatteborgere, som ikke ender med heller ikke at bidrage til den kommunale skattebetaling.

Kl. 20:14

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger, og vi fortsætter i ordførerrækken.

Den næste ordfører er fru Johanne Schmidt-Nielsen fra Enhedslisten, værsgo.

Kl. 20:14

(Ordfører)

Johanne Schmidt-Nielsen (EL):

Tak. Jeg har jo normalt ikke særlig høje forventninger til regeringen eller Dansk Folkeparti for den sags skyld, men jeg vil sige, at jeg dog forventede, at man ville anerkende det problem, vi står med, og at man ville anerkende, at det her tal faktisk er faldende.

Regeringen har jo den her målsætning om de 95 pct. Den har vi alle sammen, den er også både god og smuk, det tror jeg ikke der er nogen der kan være uenig i. Vi synes alle sammen, det er en rigtig, rigtig god idé, at unge mennesker får en uddannelse, så de kan klare sig på arbejdsmarkedet og deltage aktivt i demokratiet.

Men det undrer mig med regeringens målsætning, at den politik, man så helt konkret fører, peger i den stik modsatte retning, altså at man fører en politik, der faktisk betyder, at færre unge får en ungdomsuddannelse. Det virker, som om regeringen har lavet en eller anden analyse, der går ud på, at man vil lave mere uddannelse for flere mennesker og for færre penge. Og når nogen så tillader sig at protestere over situationen – og det uanset om det er elever, lærere eller rektorer – så går regeringen på banen og beskylder dem for fusk og for snyd og vildledning, og undervisningsministeren kaster sig ud i alle mulige former for talakrobatik for at fortælle, at der ingen problemer er, at der aldrig bliver skåret ned, og at man lige præcis i år har tænkt sig at gøre noget ved problemerne. Og man kan sige, at vi jo senest i dag ser en eller anden form for akrobatik, når regeringspartierne forsøger at bilde os ind, at der slet ikke er noget problem.

Vi kan konstatere, at det efter 7 år med den her borgerlige regering er meget, meget tydeligt for alle, at det ikke går fremad på uddannelserne, men at det går tilbage.

Der sidder flere elever i klasserne på både handelsskoler og gymnasier; der er flere elever på de tekniske skoler, som har lærerfri timer; de fysiske rammer er nedslidte og faktisk i mange tilfælde direkte farlige. Vi har lige set en undersøgelse, der viser, at 82 skoler – det er så både folkeskoler og gymnasier – har fået røde smileys fra Arbejdstilsynet, og det får man altså kun, når arbejdsmiljøet ikke bare er dårligt, men er direkte farligt.

Når man tager alt det i betragtning, er det måske ikke så underligt, at færre unge gennem-

fører en ungdomsuddannelse. Og måske skal vi lige sådan repetere tallene endnu en gang, nemlig at vi faktisk er nede på under 80 pct. af en ungdomsårgang, som får en ungdomsuddannelse – det er omkring hver femte ung i min generation, der ikke får det – og det er det laveste tal siden 1993.

På venstrefløjen bliver vi jo altid beskyldt for bare at ville løse problemerne ved at give flere penge. Det mener jeg sådan set er noget vrøvl, og det forslag til vedtagelse, vi har fremsat i dag, indeholder også en række forskellige konkrete initiativer, som regeringen bare kan bruge af og ministeren bare kan bruge af, hvis ministeren har lyst. Vi kunne f.eks. gå ud og styrke produktionsskolerne, som samler rigtig mange af de unge op, der har svært ved at gennemføre en af de øvrige ungdomsuddannelser.

Men jeg vil sige, at selv hvis det var rigtigt, at vi bare snakkede økonomi, så ville det da være et rigtig, rigtig godt sted at starte, hvis man rent faktisk mener noget med den målsætning, der er så vældig pæn, nemlig at 95 pct. af alle unge skal have en ungdomsuddannelse.

Kl. 20:18

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Det var det? Tak til ordføreren. Jeg ser ikke flere ordførere i salen. Ønsker ministeren at få ordet? Det gør ministeren, værsgo.

Kl. 20:18

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Tak for en udmærket debat. Som det er fremgået, er regeringspartierne jo i lighed med Dansk Folkeparti ganske klar over, at vi har en udfordring, når omkring 20 pct. ikke tager en ungdomsuddannelse, selv om så også næsten 5 pct. af gruppen tager en videregående uddannelse uden at have en ungdomsuddannelse.

Vi vil gerne nå op på de 95 pct. i 2015, og en stribe forslag er blevet gennemført. Viften er blevet langt bredere, og det tror jeg er det vigtigste. For er der noget, som Gauerlundeksperimentet har vist, så er det jo, at unge er forskellige, og jeg tror, at de er blevet mere og mere forskellige på den måde, at de er blevet mere krævende. De tør stå ved det, som de selv vil have. De vil ikke sidde på hold, hvor de skal undervises sammen med nogle, der er på et helt andet niveau. De kræver niveaudeling, ellers falder både de stærkeste og de svageste fra. Nogle vil hellere i mesterlære, for de er trætte af at gå i skole. Og erhvervsgrunduddannelsen har også sin særlige målgruppe.

Så vidt jeg kan se, har det kendetegnet uddannelsespolitikken under denne regering, at viften er blevet langt bredere. Der tages nu mere hensyn til elevernes forskellighed. Det sker på de enkelte skoler, men det sker også, når vi ser på de samlede tilbud, som de unge kan vælge imellem.

Bliver de så vejledt godt nok? Nej, her er der et problem. Det er helt tydeligt, at vejledningsindsatsen ikke koncentrerer sig om dem, der har mest behov, og det skal ske, sådan at denne brede vifte kan nyttiggøres også over for dem, der ikke selv kan overskue den.

Så der er meget at gøre, og meget er blevet gjort. Jeg synes, at regeringspartiernes ordførere har afholdt sig fra enhver form for praleri. Til gengæld synes jeg, at der er andre, som har gjort tingene lidt for let for dem selv.

Tænk, hvis det nu var sådan, at Folketingssalen her sprudlede med geniale forslag til, hvad vi kunne gøre ved den problemstilling, som vi alle er enige om. Men det har den jo ikke gjort. Den socialdemokratiske ordfører har ikke engang nævnt forslaget om 12 års obligatorisk uddannelse, og det er vel, fordi ikke engang Socialdemokratiet selv tror på den idé længere. Det kan jeg forstå SF heller ikke gør, og at der slet ikke er flertal for det. Det er måske nok, fordi vi i vore dage er nødt til at være lidt mere nuancerede og tage mere hensyn til de unges forskellighed.

Hvad er det så for geniale forslag, som vi har overhørt fra fru Marianne Jelved? Hvad er det for geniale forslag? Jeg har ikke hørt dem. Og hvis der var nogle, så havde vi vel også hørt dem, da vi sad om forhandlingsbordet, først i Finansministeriet og så i Undervisningsministeriet, hvor vi har tilbragt mange timer. Og jeg har troligt noteret ned, hvad der nu kom af forslag, for vi sad jo på et tidspunkt og havde en del penge, som vi kunne bruge til geniale forslag. Men det var jo, som om nyskabelsen manglede. Jamen nu skal jeg ikke sige det på en forkert måde, men jeg synes, at det ligesom var i regeringens oplæg, at der var nogle nyskabelser, mere end i de svar, vi fik ved bordet. Undskyld, jeg siger det. Så skulle vi nu ikke være lidt ydmyge alle sammen over for denne opgave, vi har fået.

Og så er der et element, jeg synes har været underbetonet i denne debat. Det er, at man også kan lære uden at blive undervist; at man også kan lære ved at have taget 3, 4, 5, 6 AMU-kurser. Derved kan man jo blive chauffør, man kan blive stilladsarbejder, man kan blive jord- og betonar-

bejder, man kan blive mange ting. Når vi ser på den liste over, hvad det er, man kan blive via AMU-kurser, altså arbejdsmarkedsuddannelser, så må vi jo konstatere, at det er nogle funktioner, som ethvert samfund skal have varetaget – og de tæller ikke med.

Så måske skulle vi se lidt på målestokken og lade være med over en bank at gøre alle til sociale tilfælde, blot fordi de ikke har en ungdomsuddannelse eller en videregående uddannelse. Det kan jo være, at de har noget andet. Det ville jeg ønske at vi kunne blive bedre til, ikke som en sovepude, ikke som en undskyldning, men som en tiltrængt nuancering af uddannelsesdebatten, som jo har tendens til at antage religiøs karakter, hvor det eneste, det gælder om her i livet, er uddannelse. Jeg synes, det vigtigste er, at man kan fylde en plads i samfundet, at man kan omstille sig. Det er da det, vi skal gå efter.

Det var bare sådan et lille filosofisk efterskrift til en i øvrigt udmærket debat.

Kl. 20:23

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Der er foreløbig tre indtegnet til korte bemærkninger. Den første er hr. Carsten Hansen.

Kl. 20:24

Carsten Hansen (S):

Jeg vil godt sige tak til undervisningsministeren for, at han tager ordet – det er jo ikke alle ministre, der gør det. Det er dejligt også at få debatten med undervisningsminister Bertel Haarder.

Et af de områder, vi jo har diskuteret, og som jeg var med til at opfinde under den tidligere regering, nemlig den grundlæggende voksenuddannelse, har i mange år været underfinansieret forstået på den måde, at man altså ikke kan få taxameteret til at hænge sammen med udgifterne her – det jo en kendt sag, og vi har haft hinanden i samråd og alverdens ting. Hvis skolerne havde et stærkere incitament, ville det i virkeligheden så ikke være et rigtig godt instrument til at kunne få mange flere igennem den uddannelse? Det er der, hvor man kan lægge sine AMU-kurser sammen og få merit og i øvrigt få det, man mangler, så man kan få en voksenuddannelse.

Så vil jeg spørge hr. Bertel Haarder, undervisningsministeren – det glemte jeg at sige – om ikke han vil erkende, at der i øjeblikket er en kæmpe udfordring. Vi har i forbindelse med arbejdsmarkedsuddannelserne også lige diskuteret det, at vi kommer til at mangle faglærte, højtuddannede, samtidig med at vi kommer til at stå med for mange uden en faglig uddannelse, og

det er det, der efterspørges i et moderne samfund som vores.

Kl. 20:25

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ministeren.

Kl. 20:25

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Jo, det kan vi hurtigt blive enige om. Jeg har et godt eksempel: For et par uger siden uddelte jeg lærlingepriser eller svendepriser på Hillerød Tekniske Skole, Erhvervsskolen Nordjælland, og der var en kok, som var blevet færdiguddannet på 3 gange 10 uger, og han fik bronzemedalje; han var altså prismodtager. Han havde taget sin uddannelse på 3 gange 10 uger, fordi han i nogle år havde været ufaglært inden for sit fag.

Det understreger det, jeg forsøgte at sige om, hvor forskellige folk er, og at man kan lære noget uden at gå på erhvervsskole. Man kan lære så meget, at man kan klare en uddannelse på 30 uger. Det er der, jeg synes, vi skal nuancere denne debat, men jeg er i øvrigt stort set enig i det, som hr. Carsten Hansen sagde.

Kl. 20:26

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Hr. Carsten Hansen for endnu en kort bemærkning.

Kl. 20:26

Carsten Hansen (S):

Pointen i mit spørgsmål er sådan set først at få konstateret, om vi er enige om udfordringen, for vi har en enorm udfordring i forhold til dem, der bliver arbejdsløse nu, og i forhold til de krav, arbejdsmarkedet stiller, for her handler det jo også om at kunne læse, stave og skrive og masse andre ting. Men i virkeligheden er udfordringen nemlig så også eksempelvis i forbindelse med den grundlæggende voksenuddannelse at sige: Her har vi et godt instrument, som ikke bliver brugt, og hvorfor bliver det ikke brugt? Det er, fordi taxameteret og den finansiering, staten giver, ikke passer sammen. Her kunne vi faktisk få noget, som vi alle sammen tror på, til at virke – jeg har også hørt ministeren rose området – hvis det var sådan, at vi gav en ordentlig finansiering.

Der vil jeg godt sige til det, der er sagt under debatten: Vi burde kunne sætte os sammen og tale om, hvad det er, der skal til på voksenuddannelsesområdet for også at fasholde de unge på produktionsskolerne, for det er stærkt bekymrende, at folk simpelt hen forsvinder derfra, de er ikke på produktionsskolerne. Hvor er de

hende, for de er jo ikke ungdomsuddannelserne? Forsvinder de i bussen på vej til produktionsskolen? Det er noget, der bekymrer mig mere, end finansieringen gør, men finansieringen er et problem i forhold til at opnå de målsætninger, vi har sat. I dag er det blevet til en kassekamp og ikke en klassekamp, og det er den diskussion, jeg egentlig gerne vil have taget, også med ministeren, på et sådan lidt længere sigt.

Kl. 20:27

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ministeren.

Kl. 20:27

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg er åben over for alle gode forslag, og er der et problem med finansieringsmetoden, så synes jeg, vi skal overveje det. Der er måske også et problem, når det gælder erhvervsgrunduddannelsen, som for få kommuner har fået op at stå, og der kunne man overveje finansieringsmåden netop af kassehensyn, som hr. Carsten Hansen nævner. Så jeg er åben over for alle gode forslag. Men jeg er da sådan set ikke så ked af, at der er færre elever på produktionsskole, for mange af dem er jo enten kommet i job, eller også er de på en erhvervsskole, og det er jo ikke så galt.

Kl. 20:28

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Vi går videre til spørgerne, og den næste spørger er fru Johanne Schmidt-Nielsen.

Kl. 20:28

Johanne Schmidt-Nielsen (EL):

Nu siger ministeren, at han er åben over for alle gode forslag, men ministeren er nu ikke særlig åben over for det ganske glimrende forslag om at droppe nedskæringerne på vores uddannelsessystem.

Det er rigtigt, som ministeren siger, at der er en god sandsynlighed for, at man kan alle mulige ting, også selv om man ikke får en uddannelse, men alligevel synes jeg jo, at det er en vældig god idé, at unge rent faktisk får en uddannelse.

Jeg skal bare lige høre, om vi skal tolke det, ministeren nu står på talerstolen og siger, som et udtryk for, at ministeren ikke længere mener, at 95-procents-målsætningen – altså ideen om, at 95 pct. af alle unge får en ungdomsuddannelse – er værd at stræbe efter.

Derudover synes jeg, at det er rigtig dejligt at høre, at ministeren i modsætning til ordførerne fra Venstre og De Konservative i det mindste anerkender, at vi står med et stort problem på ungdomsuddannelsesområdet, men så vil jeg også

bare lige høre, om ministeren så også anerkender, at der er en sammenhæng mellem den politik, regeringen har ført på uddannelsesområdet, og det faktum, at vi står med så dårlige tal, at vi ikke har set dem dårligere siden 1993.

Kl. 20:29

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ministeren.

Kl. 20:29

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Det må være svært at være medlem af Enhedslisten, siden man er nødt til at tale om nedskæringer, netop mens en finanslov, som rummer et historisk løft for de uddannelser, vi taler om, er på vej. Der tænker jeg på de 320 mio. kr. til erhvervsuddannelserne, som svarer til 3-4 pct., plus det vi giver til højere handelseksamen, som er helt ekstraordinært. Alligevel er det eneste, fru Johanne Schmidt-Nielsen kan finde på at sige: Drop nedskæringerne.

Min anbefaling er: Drop sortsnakken, drop vanesnakken, se på de virkelige forhold. Regeringen har ikke opgivet 95-procents-målsætningen – vi er lige så optaget af den, som andre er – men her, hvor vi er nået nogle år frem, må det da være relevant at stille spørgsmålet: Hvor gik de hen, da de gik ud af uddannelserne? Gik de i mosen? Gik de ud til ingenting? Gik de op på bjerget? Nej, de gik ud til nogle job, hvor i hvert fald halvdelen af dem sikkert lærer en hel masse, som de kan bruge, hvis de senere hen får lyst til at få en erhvervsuddannelse.

Det er derfor, jeg leder efter, hvordan vi kan omsætte det, de har lært ude i deres job, til en uddannelse og eventuelt kombinere det med nogle arbejdsmarkedskurser og anerkende det som en uddannelse i vores måde at gøre det op på.

Kl. 20:31

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Fru Johanne Schmidt-Nielsen for endnu en kort bemærkning.

Kl. 20:31

Johanne Schmidt-Nielsen (EL):

Jeg synes nu ikke, det er så svært at være medlem af Enhedslisten, og derudover kan man sige, at ministeren i hvert fald ikke skal gå og bekymre sig om, hvorvidt det er svært at være medlem af Enhedslisten eller ej, for det har sådan set ikke noget som helst med ministeren at gøre.

Det er jo bekymrende eller ulykkeligt, at vi endnu engang oplever undervisningsministeren stå og fortælle om, hvor fantastisk det går, og om, at der ikke bliver skåret ned, når samtlige

unge, vi taler med, fortæller os, at de sidder flere i klasserne, at de oplever lærerfrie timer, at de har et arbejdsmiljø, som er farligt.

Kunne det ikke være, at der er en sammenhæng mellem det alt for store og stigende frafald, mellem det faktum, at alt for få unge gennemfører en ungdomsuddannelse, og så det faktum, at man faktisk står i en situation på ungdomsuddannelserne, hvor man propper flere i klasserne, hvor man har flere lærerfrie timer, og hvor man har et arbejdsmiljø, som i visse tilfælde er direkte farligt?

Kl. 20:32

Den fg. formand (Karen J. Klint):
Værsgo til ministeren.

Kl. 20:32

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):
Hvis man nogle steder propper flere i klasserne, så er det, fordi man prioriterer på den måde. Det er ikke, fordi man er nødt til det. Der er ganske rigtig nogle gymnasier, som har over 30 elever i klassen – det kan man spørge rektorerne om, og det kan de godt forklare: Alternativet var at sende fem elever af sted til et gymnasium, de ikke havde valgt, og til nogle fag, de ikke havde valgt. Så har de i stedet for valgt at lave et par store klasser og så give dem to lærere i visse fag eller give dem andre fordele, f.eks. nogle små valgfag, som ellers ikke kunne oprettes.

Det er deprimerende, at et parti, der som Enhedslisten har sin rod i noget frodigt – det er en stor anerkendelse, jeg kommer med her – er endt i noget fuldstændig forbenet uddannelses-snak med lofter og regler, og jeg ved ikke hvad, og med falsk nedskærings snak. Det synes jeg er fattigt.

Kl. 20:33

Den fg. formand (Karen J. Klint):
Den næste spørger er hr. Leif Lahn Jensen. Værsgo.

Kl. 20:33

Leif Lahn Jensen (S):
Tak. Jeg synes ikke, det er svært at være socialdemokrat, jeg synes, det er svært at være i opposition med den her regering. Men det var jo egentlig ikke de spørgsmål, jeg ville stille ministeren. Jeg håber da, at ministeren snart prøver at være i opposition, men det er vi nok heller ikke enige om.

Jeg vil faktisk give en stor ros til ministeren – det havde ministeren nok ikke regnet med – og det er jo, fordi ministeren har stillet sig op og sagt, at regeringen, eller vi alle, har en stor udfordring lige nøjagtig med det her. Og det er jo

en udfordring og et problem, som ordførerne fra Venstre og Konservative ikke kunne se, så her kan jeg så fornemme, at man har en uenighed i regeringen.

Kan ministeren bekræfte – og gerne lidt højt og tydeligt, så de to ordførere også kan høre det – at tallene for de unge på ungdomsuddannelserne har været faldende under denne regering?

Kl. 20:34

Den fg. formand (Karen J. Klint):
Værsgo til ministeren.

Kl. 20:34

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):
Fra 2005 til 2006, ja. Det er de seneste tal, vi har.

Kl. 20:34

Den fg. formand (Karen J. Klint):
Var det det? O.k. Så er det hr. Leif Lahn Jensen for endnu en kort bemærkning.

Kl. 20:34

Leif Lahn Jensen (S):
Det var meget kort. Men så spørger jeg om noget andet.

Ministerens ønskede også, at Socialdemokratiet skulle komme med nogle bud i stedet for bare at stå og snakke, og jeg ved ikke, hvad ministeren sagde.

Vi er faktisk kommet med bud omkring lektiehjælp og de her assistenter, og det har ministeren også lyttet til. Det var godt nok ikke 12 års uddannelse, der var 13 års uddannelse, vi nævnte. Vi er kommet med masser – masser – af bud på, hvordan vi kan løse de her problemstillinger.

Ministerens har jo også nævnt – og det har vi hørt hele aftenen – hvad regeringen vil gøre. Så kunne jeg godt tænke mig at høre, hvad nyt regeringen, hvad nyt ministeren vil gøre for at få det her ændret, uanset hvornår de her tal så faldt. Hvad nyt vil regeringen gøre? Og tror ministeren stadig væk på den her målsætning?

Sådan

Kl. 20:35

Den fg. formand (Karen J. Klint):
Værsgo til ministeren.

Kl. 20:35

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):
Ja, regeringen står for målsætningen. Men jeg håber, at man har lov at nuancere debatten og nuancere problemet, sådan som jeg har prøvet her. Jeg kan jo ikke stille spørgsmål.

Men jeg har ikke fået svar på, hvorfor de, der har fire, fem, seks AMU-kurser, og som varetager funktioner, som er utrolig nødvendige for samfundet, for byggeriet, for transporten, egentlig ikke skal tælle med. Det er vel tilladt, når

man står med en målsætning og man kan se, at den ikke bliver opfyldt, så at se på: Hvad er det, de der 15 pct., som hverken har en ungdomsuddannelse eller en videregående uddannelse, foretager sig? Skal vi udnævne dem til sociale tilfælde alle sammen? Det er det spørgsmål, jeg prøver at nuancere.

Kl. 20:36

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Jeg skal lige spørge fru Marianne Jelved, om det var en markering til kort bemærkning.

Værsgo til en kort bemærkning.

Kl. 20:36

Marianne Jelved (RV):

Jeg har gjort mig meget umage med at være høflig over for ministeren hele dagen. Nu bliver jeg nødt til at stille et spørgsmål, som jeg gerne bede ministeren om at bekræfte eller afkræfte, og det gør jeg med baggrund i, at ministeren havde den frihed at håne Socialdemokraterne og De Radikale for ikke at bidrage til noget som helst under forhandlingerne om globaliseringspuljenovre i Undervisningsministeriet.

Som jeg husker det, fik vi, da vi var i Finansministeriet, at vide, at der godt nok var uforbrugte midler, men de var ikke til disposition nu. De skulle vente, til der var foretaget evaluering næste år. Socialdemokraterne og Det Radikale Venstre insisterede på, at de skulle bruges i år eller være med i år for at kunne bruges næste år. Vi skulle ikke vente på evalueringen. Og da vi nåede tidt midt i forløbet, bøjede finansministeren sig for det, og vi fik besked på, at der var 143 mio. kr.

Vi havde under forhandlingerne mange gange bedt indstændigt om at få forbedringer for erhvervsuddannelserne og professionshøjskolerne. Da ministeren nu engang er minister, er det ministerens opgave at komme med forslag til, hvordan man kan bruge de her midler, og efter den forhandling roste både Socialdemokraterne og Det Radikale Venstre ministeren for den samarbejdsånd, der havde været i udmøntningen af de penge. Kan ministeren bekræfte dette forløb?

Kl. 20:37

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ministeren.

Kl. 20:37

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Ja, det kan jeg bekræfte.

Det er altid sådan, at en regering må bære den byrde at være lidt mere fedtet end dem, som regeringen skal forhandle med. Sådan er det tilmed ofte også, når man har en anden regering

end den nuværende. Der er oppositionspartier, som også skal have noget, og jeg tror, at fru Marianne Jelved, da hun var økonomiminister, ofte har været med til sammen med hr. Lykketoft eller fru Pia Gjellerup at komme med oplæg, hvor der var plads til at give lidt til dem, man skal forhandle med. Det er i hvert fald klogt af en regering ikke at brænde alle penge af, når man starter en forhandling.

Det, jeg sagde om de manglende forslag, gik ikke på, at vi ikke havde haft en god debat og havde været enige om nyskabelserne. Nej, det gik på, at hvis det er sådan, at regeringen skal have så mange skældud, fordi vi ikke er kreative nok, så må det jo være, fordi der var nogle ting i de forhandlinger, vi ville have sagt nej til, og som ikke blev til noget, fordi vi sagde nej. Det er det, jeg ikke kan huske – at der var en hel masse, vi sagde nej til.

Kl. 20:39

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Fru Marianne Jelved for endnu en kort bemærkning.

Kl. 20:39

Marianne Jelved (RV):

De 143 mio. kr. er jo engangsbeløb, og derfor er det begrænset, hvad man kan bruge dem til. Man kan f.eks. ikke bruge dem til at øge taxametrene, så man fik udkantstaxametre f.eks. eller tosprøgstaxametre, som er noget, der flere gange er blevet rejst af oppositionspartierne som et ønske om at få en drøftelse, en diskussion om og et forsøg på at få den slags ting igennem.

Der har jo i årenes løb været rigtig mange forskellige slags forslag. Det, der i virkeligheden bekymrer mig rigtig meget i den her diskussion, er, at jeg hører ministeren skifte fokus. Det er ikke bare ungdomsuddannelse, det handler om nu. Nu handler det også om: Hvad med dem, der får fem-seks AMU-kurser? Det kan være relevant nok, og der er en lovgivning, der handler om realkompetencer osv. Men enten har vi en ambition om, at 95 pct. skal have en ungdomsuddannelse, eller også har vi det ikke, og så skal vi have en diskussion om, hvad det så er for målsætninger, der skal arbejdes efter. Det vil jeg gerne bede ministeren om at kommentere.

Kl. 20:40

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ministeren.

Kl. 20:40

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg står ved målsætningen, og jeg står ved, at jeg synes, at vi skal nuancere billedet af de unge,

som vi mener er kommet i uføre, fordi de ikke har fået en uddannelse. Nogle af dem er ikke i uføre. Det er bare det, jeg prøver at sige, og det synes jeg vi skal tage hensyn til. Så vil jeg påkalde gamle Kristen Helveg Petersens ånd, når jeg siger: Man kan lære uden at blive undervist. Det var en god gammel radikal læresætning. Og hvad er konsekvensen af det? Det er, at man anerkender realkompetencer, at man anerkender, at man kan få kompetencer af at arbejde ude på en arbejdsplads og ikke kun ved at sidde i et klasselokale. Det er da mærkeligt, at den radikale ordfører fuldstændig har glemt sine egne rødder. Her var der da noget, som vore partier engang var enige om. Men jeg står ved målsætningen, jeg synes bare godt, man i fru Marianne Jelveds egen ånd også kunne tale lidt nuanceret om tingene. Det plejer at være fru Marianne Jelveds stil.

Med hensyn til udkanttaxameteret så har vi det jo på gymnasieområdet, hvor de store gymnasier betaler til de små. Nu er det aftalt med Dansk Folkeparti under finanslovforhandlingerne, at vi gør noget lignende på erhvervsskoleområdet. Det skal vi drøfte med erhvervsskolerne og organisationer.

Kl. 20:41

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ministeren. Jeg kan forstå, at der er ydret ønske om en anden runde. Vi starter med fru Marianne Jelved, værsgo.

Kl. 20:42

(Ordfører for forespørgerne)

Marianne Jelved (RV):

Ja tak. Vi står over for rigtig mange store udfordringer, og det er nogle helt andre slags udfordringer end for 10-20 år siden, hvor uddannelsessystemerne ikke skulle løfte så stor en opgave og sikre, at alle i det danske samfund fik en kompetencegivende uddannelse enten ad den ene vej eller af den anden vej eller ad en helt tredje vej. Det, der er det afgørende, er, at det sluttet med en kompetencegivende uddannelse.

Søgningen til uddannelserne er faldet markant i sommeren 2008, og det gælder stort set til alle uddannelser. Der er enkelte ungdomsuddannelser, som ikke har mærket det fald, bl.a. nogle af SOSU-uddannelserne og socialrådgiveruddannelsen, men resten har – lige fra universiteter og videre hele vejen rundt. Det er faktisk stærkt bekymrende, og hvis det gentager sig næste år, er det endnu mere bekymrende.

Der er taget en lang række initiativer gennem 1990'erne for at nå målsætningen, som jo er en

gammel målsætning, om, at 95 pct. skal have en ungdomsuddannelse. Det virkede igennem 1990'erne, hvor andelen af unge, der faktisk tog en ungdomsuddannelse, steg. Siden 2001 og igennem 7 år er der taget en lang række initiativer, men det har bare ikke ført til en stigning. Jeg synes, at det fald har vist sig i for lang tid, til at man kan bruge konjunkturforløbene som en forklaring på det. Derfor er der jo grund til at spørge sig selv, om det er de rigtige initiativer, man tager. Nu får vi så en evaluering til næste år, men jeg vil godt rejse et par spørgsmål i den her sammenhæng. Der er 16-17 unge, der via PISA-undersøgelserne – og det er jo nu tre PISA-undersøgelser i træk, og de ligger nogenlunde på samme niveau – har vist, at de har en læsekompetence, som er defineret som mangelfuld, hvis man skal tage en uddannelse. Nu er det jo altså AKF, der har lavet en forløbsanalyse og fulgt de her unge mennesker fra den første PISA-undersøgelse og 4 år frem, og det er tanken, at de skal fortsætte med at følge dem. Så viser der sig et noget mere nuanceret billede, når vi også ser på den gruppe, som vi har defineret som – nogle gange med de flotte ord – funktionelle analfabeter. Faktisk er der en hel del af dem, der efterfølgende gennemfører en uddannelse. Jeg nævner det her for at bidrage til det, ministeren har bedt om, nemlig en mere nuanceret diskussion om uddannelserne. Det beder vi også om fra Det Radikale Venstres side.

Vi ved også fra PISA-undersøgelser og andre undersøgelser, at Danmark er et af de dårligste lande til at undervise tosprogede børn. Vi er et af de dårligste lande i OECD til at gøre det. Men jeg har ikke set nogen initiativer til, selv om det er rejst flere gange fra radikal side, at det undersøges, hvad man gør i andre lande, hvor man faktisk gør det bedre. Men ministeren har givet et halvt tilsagn i en fjernsynsudsendelse, og det kan vi jo så vende tilbage til. Vi kan bare se, hvordan Sverige gør det og prøve at undersøge, om vi kan lære noget der. Det var også et forsøg på at nuancere en diskussion og prøve at finde ud af, hvad der virker andre steder, men som vi endnu ikke har taget til os. Det handler faktisk om unge mennesker, som skal have en chance, men ikke får en chance.

Vi ved også fra undersøgelser, at efterskoleelever er rigtig gode til at gennemføre uddannelser efter et efterskoleforløb. Hvad er det egentlig, der sker i efterskolesammenhæng, som gør, at flere unge – relativt mange – som er gået den vej, lykkes? Vi ved, at der er unge, som ikke har

gode nok forudsætninger fra folkeskolen, og derfor bør vi jo også sætte ind med, hvad vi ved, der virker i folkeskolen. Der er taget rigtig mange initiativer i folkeskolen, også her i den seneste periode, altså efter 2001, og Det Radikale Venstre er ikke med i en lang række af dem. Det anerkender jeg. Men ikke desto mindre er der ikke brugt ret meget af den viden, der faktisk findes om, hvad der virker i folkeskolen.

Mit håb er i virkeligheden, at vi alle sammen efter den her forespørgsel kunne tale lidt mere nuanceret om tingene, og at vi alle sammen kunne mødes med den opgave foran os i stigende omfang at bruge den viden, vi har, eller man har internationalt, om, hvad der virker, når man skal igennem uddannelsessystemet. Om det så er fra førskolealderen og til universitetsniveau, mener jeg, at rigtig, rigtig meget ville være nået, hvis vi kunne slutte der. Det er i hvert fald det håb, jeg har i forbindelse med forespørgslen.

Så skal jeg bare, for at ministeren ikke skal være alt for bedrøvet over den manglende ildhu fra oppositionspartiernes side, sige, at vi jo har fremsat et forslag til vedtagelse, som faktisk indeholder en hel del af de ting, som både Socialdemokratiets ordfører og Det Radikale Venstres ordfører, nemlig mig selv, har efterlyst igennem de senere år. Hvis nu det er, at det næste år går galt med søgningen til uddannelserne, hvis den bliver ved med at falde – hvilket jeg vil sige nærmer sig en katastrofe, hvis det bliver tilfældet, og så ville det i hvert fald være svært at forklare – så ministeren kunne overveje, om man måske skulle sige, at man nedsatte en uafhængig ungdomsuddannelseskommision, der kulegravede det hele og inddrog alle de erfaringer og den viden og den forskning, man har både internationalt og nationalt omkring uddannelser, og så prøvede at komme med et bud. Det kunne være til overvejelse.

Kl. 20:48

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ordføreren. Vi fortsætter i ordførerrækken, og den næste ordfører er hr. Carsten Hansen.

Kl. 20:48

(Ordfører)

Carsten Hansen (S):

Se, det, der får mig til at tage en anden runde – det er ikke noget, jeg normalt gør – er, at ministeren skosede os for ikke at have nogen forslag. Og nu nævnte vores ordfører for forespørgerne, at vi i virkeligheden nu har fremsat et forslag til vedtagelse med ikke mindre end 11 forslag. Jeg

synes, det er lidt stærkt af ministeren at stå her oppe og sige, at vi ingen forslag har.

Vi har sagt, at vi gerne vil have, at nedskæringerne på ungdomsuddannelserne stoppes. Vi mener også, at der i virkeligheden bør være en fornuftig basisøkonomi i alle uddannelser, og at det ikke skal udhules af alle mulige tiltag, hvor hr. Lars Løkke Rasmussen kommer som en tyv om natten og underløber de fælles målsætninger, vi har, ved på det ene område at give 300 mio. kr. og så opkræve 304 mio. kr. i administrative besparelser, der ikke kan indhentes.

Undervejs i en af forhandlingerne om politireformen bad jeg faktisk finansministeren om at give en garanti for, at de besparelser, som man ville anvise, var til stede, for så ville vi være med – nej, undskyld, det var fængselsreformen, undskyld.

Det var en meget god reform, som vi indholdsmæssigt var enige i, men vi sagde nej til at finansiere den med de der administrative fællesskaber og andre ting, for ministeren ville nemlig ikke give mig den garanti. Derfor sagde jeg på min gruppes vegne nej tak til et større forlig om fængslerne. For det var jo lidt underligt, at man skulle tage fra de svageste på erhvervsskolerne, produktionsskolerne, for at give til dem, der sad i spjældet. Var det ikke bedre at give dem en uddannelse, inden de røg i spjældet?

Derfor er vi så i den situation, at vi på en lang række områder ser, at pengene så forsvinder til alt muligt andet. Og så spørger jeg mig selv: Anerkender man målsætningerne, og vil man reelt gøre det?

Nu har vi fået bekræftet i dag, at regeringen sad på hænderne – ministeren måtte nødtvungen anerkende, at det var, fordi vi pressede på, at der kom 143 mio. kr. mere.

Men må jeg så ikke sige, at det tilbage i 1990 var 24 pct. af en ungdomsårgang, der ikke fik en ungdomsuddannelse. Vi gik i gang med regeringen Nyrup Rasmussen/Marianne Jelved, og vi fik faktisk ændret det, for vi nåede ned på 17 pct., der ikke fik en ungdomsuddannelse. Og jeg kan huske, hvor svært det var, da vi nåede ned omkring 20 pct. – det var håndholdt indsats, det var brobygning, det var ekstra taxameter, det var alt muligt.

Jeg tror, som det er blevet sagt af flere heroppe fra i dag, at der ikke er nogen trylleformular, men der er en håndholdt indsats, der er en reel vilje til investering i det her område, som er helt afgørende. Jeg brugte eksemplet med produktionsskolerne, og jeg tror, at vi alle anerkender

produktionsskolernes indsats, men hvis det er en finansieringsreform, der gør, at der ikke kommer nok elever – jeg er enig med ministeren i, at det ikke er noget mål i sig selv, at der skal gå så og så mange der – og at vi er nået dertil, hvor rigtig mange falder ud, og de ikke kommer andre steder hen, så vil produktionsskolerne for mig at se være det rigtige sted at starte i stedet for at starte forkert et andet sted.

Jeg brugte et andet eksempel på, hvordan man finansierer noget, der hedder grundlæggende voksenuddannelse, og hvor skolerne ikke tager fat i det, fordi det giver underskud. Og sådan vil jeg, tror jeg, kunne finde rigtig mange eksempler på, at gode tiltag fra lovgivers side strander på dårlig økonomi. Derfor må der en reel vilje til.

Lad mig så oplyse ministeren om, at det ikke er 12-års skolepligt, vi har foreslået – det kører vi for øvrigt stadig med i en alternativ ungdomskommission – det er 13 års. Jeg har også tidligere over for ministeren sagt, at det da er underligt, at unge mennesker kan falde ud af en ungdomsuddannelse, uden at der ligger en plan for, hvad de så skal.

Men det kræver, at man får investeret i systemer, det kræver, at man får datasystemer, det kræver, at man får UU til at virke, så der er reel økonomi i det, og ikke får blandet det ind i kommunernes økonomi. Jeg kunne pege på rigtig mange ting, og derfor syntes jeg, at jeg ville tage den anden omgang for at pege på, at bare i forslaget til vedtagelse – og så har hvert parti deres eget forslag – ligger der 11 gode forslag til fri afbenyttelse. Og vi forhandler gerne.

Kl. 20:52

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ordføreren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet, og hermed er forespørgslen sluttet ... (*Bemærkning fra folketingssekretæren til den fungerende formand*). Det er rigtigt. Det er mig, der lige gør det lidt forkert. Jeg skulle ikke sige, at forespørgslen var sluttet, for der er jo fremsat to forslag til vedtagelse. Jeg skulle sige, at afstemning om dem som nævnt tidligere på aftenen først vil finde sted torsdag den 20. november 2008. Jeg beklager fejlen.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

6) 1. behandling af lovforslag nr. L 60:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsmarkedsuddannelser m.v. (Lovrevision).

Af undervisningsministeren (Bertel Haarder).
(Fremsættelse 12.11.2008).

Kl. 20:52

Forhandling

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Forhandlingen er åbnet. Første ordfører er fru Anne-Mette Winther Christiansen. Værsgo.

Kl. 20:53

(Ordfører)

Anne-Mette Winther Christiansen (V):

Jeg kan passende lige starte med at sige, at Venstre støtter lovforslaget.

Det drejer sig om en ophævelse af revisionsbestemmelsen, og det er for at undgå dobbeltarbejde, at der er fremsat forslag om, at ministeriet erstatter undersøgelser i relation til lovovervågning, dog ikke for så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt personer med uddannelse over erhvervsuddannelsesniveaue er tilgodeset med efteruddannelse i voksen- og efteruddannelsessystemet.

Det er en god tilretning, og det er godt, at vi hele tiden har fokus på at få rettet dér, hvor der måtte være ting, der skal rettes, og at vi hele tiden får lavet de revisioner, der skal til, men heller ikke gør mere end det, der er nødvendigt. Det er godt, at der er blevet lavet et forslag om, at lovens § 9 om de lokale uddannelsesudvalg tages op til revision med henblik på at finde ud af, om uddannelsesinstitutionernes bestyrelse har behov for valgfrihed i forhold til, hvordan de har arbejdsmarkedets parter inddraget.

Venstre støtter altså lovforslaget. Der er ikke fra vores side noget at kommentere yderligere.

Kl. 20:54

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ordføreren. Vi fortsætter i ordførerrækken. Næste ordfører er hr. Carsten Hansen fra Socialdemokraterne. Værsgo.

Kl. 20:54

(Ordfører)

Carsten Hansen (S):

Jo tak. Jeg skal sige, at vi også støtter lovforslaget. Da vi i sin tid lavede det om, var det faktisk en meget, meget stor ændring, vi lavede – det var i den tidligere undervisningsminister Ulla Tørnæs' periode som undervisningsminister. Jeg synes, vi har lavet en meget fornuftig omlæg-